

1855

ГРАМАТИКА

НОВОГРЧКОГЪ ЄЗИКА

ЗА

ПОТРЕБУ ТРГОВАЧКЕ ШКОЛЕ.

ИЗРАДИО

ЄВТИМИЄ АВРАМОВИЊЪ,

Професоръ Единогичкогъ Єзика у Гимназиі Београдској.

Прегледала и одобрила Школска Комисија.

Цѣна є 5. гроша.

У БЕОГРАДУ,

ПЕЧАТАЛА ПРАВИТЕЛЪСТВЕНА КЊИГОПЕЧАТЊА.

1855.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА - СКОПЈЕ

Инв. № 9973/42

ПРЕДГОВОРЪ.

Ова граматика сачињена је за потребу трговачке школе, дакле за ону класу младежи србске, која је посвећена трговини; па зато су правила њека у њој таква узета, која изображеніи грчкѣи народъ, а особито трговци ови места употребљавају. Литератори грчки своимъ писанѣмъ приближавају се све више и више старогрчкомъ или елинскомъ ѣзику, и до кое године имаће сваки ѣ любитель грчке књижевности ту користь, да учећи ѣзикъ грчкѣи, или новѣи или старѣи, разуме и еданъ и другѣи. Задатакъ ове књиге нѣ да заступа овде она ѣ виши ѣ штиљ књижевногъ грчкогъ ѣзика, нѣ да се приближи старомъ грчкомъ ѣзику, еръ то је посао грчки литератора, него да постави правила, съ коима се трговачкѣи светъ у овимъ и околнимъ местима служи, као у Пешти, Бечу, Трѣвсту, Букурѣшту, Цариграду. А у колико је ова ѣ задатакъ постигнутъ, показате време, кое је најболѣи судѣи свачему. Доста, ово је, у колико намъ је познато, прва грчка граматика, која је са изясненѣмъ србскимъ светъ угле-

дала. Србима е кѣ ученю новогрчкогѣ ѣзи-
ка путѣ прокрченѣ, а вальда ће се наћи ко-
годѣ доцнѣ, кои ће га и болѣ очистити.
Жеља е сачинителя ове граматике, да мла-
дежѣ србска овај грчкѣй ѣзикѣ съ охотомѣ
учи, и да се покрај друге користи са сво-
јомѣ едноверномѣ браћомѣ Грцима болѣ у-
позна.

Извори, изѣ кои е кнѣга ова рађена,
всу: 1-во граматика Мишела Схинаса съ
францускимѣ изясненѣмѣ, у Паризу печата-
на; 2-го граматика А. Е. Волхайма да Фон-
сека, съ немачкимѣ изясненѣмѣ, печатана у
Хамбургу; 3-ће граматика Н. Вамве, Профе-
сора при универзитету Атинскомѣ, изяснѣ-
на грчкимѣ ѣзикомѣ и печатана у Ерму-
полу.

САДРЖАНИЕ.

ЧАСТЬ ПРВА.

О словопроизводству.

	Страна.
I. Писмена	1.
II. Ударенія	5.
А. Слогови	6.
Б. Главна правла гласоударенія	6.
В. Премштаиъ гласоударенія	7.
III. Духъ или аспирація	8.
ЧАСТИ СЛОВА	10.
А. Родъ	10.
Б. Брой	11.
В. Падежи	11.
Г. Склоненіе	11.
I. ЧЛЕНЪ	11.
II. ИМЕ СУЩЕСТВИТЕЛНО	12.
Прво склоненіе	12.
Друго склоненіе	17.
Треће склоненіе	23.
III. ИМЕ ПРИЛАГАТЕЛНО	36.
А. Сравненіе прилагателны	49.
Б. Образованъ степеня прилагателны	49.
IV. ИМЕ БРОИТЕЛНО	52.
А. Основна	53.
Б. Редна	56.
В. Умножителна	57.

	Страна.
V. МЕСТОИМЕНІЯ	59.
А. Лична	59.
Б. Присвоительна	63.
В. Показательна	68.
Г. Односительна	71.
Д. Вопросительна	74.
Е. Цоврафательна	77.
Ж. Неопредѣлена	81.
VI. ГЛАГОЛЪ	84.
А. Залогъ	84.
Б. Наклоненіе	85.
В. Време	86.
Г. Лице	87.
Д. Брой	87.
Е. Спрезаніѣ	87.
Спрезаніѣ глагола <i>εἶμαι</i> <i>всамъ</i>	87.
Спрезаніѣ спомаг. глагола <i>ἔχω</i> <i>имамъ</i>	89.
Спрезаніѣ " " <i>θέλω</i> <i>оху</i>	90.
Прво спрезаніѣ	94.
а.) Залогъ дѣйствительный првогъ спрезанія	94.
Образованіѣ времена дѣйствит. глагола	96.
б.) Залогъ страдателный првогъ спрезанія	99.
Образованіѣ времена страдат. глагола	102.
Друго спрезаніѣ	106.
Первый редъ	107.
а.) Залогъ дѣйствительный другогъ спрезанія	107.
Другій редъ	109.
Третій редъ	112.
б.) Залогъ страдателный другогъ спрезанія	
првогъ реда	115.
Залогъ страдателный другогъ спрезанія	
другогъ реда	118.
Залогъ страдателный другогъ спрезанія	
третегъ реда	122.

	Страна.
НЕПРАВИЛНИ ГЛАГОЛИ	128.
VII. НАРЪЧИЕ	136.
А. Времена	136.
Б. Местна	137.
В. Качествена	137.
Г. Количествена	137.
Д. Неопредѣлена	138.
VII. ПРЕДЛОГЪ	140.
IX. САЮЗЪ.	142.
А. Саюзни	143.
Б. Делеѣни	143.
В. Условни	143.
Г. Узрочни	143.
Д. Заключителни	143.
Е. Сравнителни	143.
Ж. Противословни	143.
X. МЕЃУМЕТАКЪ	144.

ЧАСТЬ ДРУГА.

О Словосачинению	145.
Ставъ	145.
I Членъ	146.
II Име сушествително и прилагателно	148.
III Име бронтелно	151.
IV Местонменіе	151.
V Глаголъ	153.
VI Нарѣчіе	157.
VII Предлогъ	158.
VIII Саюзъ	158.

ГРАМАТИКА

НОВОГРЧКОГЪ ЁЗИКА.

ЧАСТЬ ПРВА.

О словопроизводству.

I.

П и с м е н а *у р а м а т а*.

Новогрчкѣй ѣзикъ има за означенѣ свои гла-
сова двадесеть и четири писмена :

<i>строй</i>	<i>имена :</i>	<i>строй</i>	<i>имена :</i>
<i>A, α</i>	Алфа	<i>N, ν</i>	Ни
<i>B, β</i>	Вита	<i>Ξ, ξ</i>	Кси
<i>Γ, γ</i>	Гхамма	<i>Ο, ο</i>	Омикронъ
<i>Δ, δ</i>	Дхелта	<i>Π, π</i>	Пи
<i>Ε, ε</i>	Епсилонъ	<i>Ρ, ρ</i>	Ро
<i>Z, ζ</i>	Зита	<i>Σ, σ, ς</i>	Сигма
<i>Η, η</i>	Ита	<i>Τ, τ</i>	Тафъ
<i>Θ, θ</i>	Тхита	<i>Υ, υ</i>	Идсилонъ
<i>Ι, ι</i>	Юта	<i>Φ, φ</i>	Фи
<i>Κ, κ</i>	Капа	<i>Χ, χ</i>	Хи
<i>Λ, λ</i>	Ламвда	<i>Ψ, ψ</i>	Пси
<i>Μ, μ</i>	Ми	<i>Ω, ω</i>	Омега.

Ова писмена деле се на самогласна *φωνήεντα*,
двогласна *δίφθογγοι* и сагласна *σύμφωνα*.

1.) Самогласна су она, која сама одъ себе
гласъ даю; таковы има седамъ:

α, изговара се као *а*, н. п. *λάλω* (лало) го-
воримъ.

ε, као *е*, н. п. *τρέχω* (трехо) трчимъ.

η, као *и*, н. п. *τιμή* (тими) честь.

ι, као *і*, н. п. *φιλία* (филіа) пріятельство.

ο, као *о*, н. п. *μόνος* (моносъ) самъ.

υ, као *и*, н. п. *τύχη* (тихи) судбина, срећа.

ω, као *о*, н. п. *σώμα* (сома) тѣло.

Међу-самогласнима: *ε* и *ο* називаю се кратка,
η и *ω* дуга, а *α*, *ι*, *υ* двовремена, т. е. некадъ крат-
ка, а некадъ дуга.

2.) Двогласна писмена састое се изъ два
самогласна. Двогласны има осамъ.

αι, изговара се као *е*, н. п. *δίκαιος* (дикеосъ)
праведанъ.

ει, *οι*, *υι*, као *и*, изоставляюћи прво самогла-
сно, кое се неизговара, н. п. *εἰκὼν* (иконъ) икона;
οἰκίμα (икима) обиталиште; *υἶος* (иосъ) сынъ.

αυ, *ευ*, *ηυ*, као *ав*, *ев*, *ив*, предъ самогла-
снимъ, и сагласнимъ *β*, *γ*, *δ*, *ζ*, *λ*, *μ*, *ν*, *ρ*; а предъ
осталимъ сагласнима као *аф*, *еф*, *иф*.

ου, као *у*, н. п. *πλοῦτος*; (плутосъ) богатство.

Сва двогласна сматраю се у правопису као
дуга самогласна, само *αι* и *οι*, остаю кратка, кадъ
стое на краю речи безъ сагласногъ писмена.

Кадъ се налазе две точки надъ двоегласнимъ, онда се свако самогласно само за себе изговара, н. п. *ἀέδιος* (андіосъ) вѣчанъ.

3.) Сагласна су она, која се безъ помоћи самогласны неизговараю; има ѿй седамнаестъ.

β, се изговара као в, н. п. *βλέπω* (влепо) гледамъ, видимъ.

γ, као гх, и сасвимъ умекшано, н. п. *γελῶ* (гхело) смеемъ се; *γάμος* (гхамосъ) бракъ; *γράφω* (гхрафо) пишемъ. Предъ γ, κ, χ, ξ, изговара се као н, а κ или γ, кое саѣдувъ, узима гласъ србскогъ писмена с, н. п. *συγγνώμη* (сингноми) опроштенѣ; *ἀνάγκη* (ананги) нужда; *λόγχη* (лонхи) копаѣ.

δ, као дх, но тако умекшано, да се оно χ едва чувъ, н. п. *διδάσκω* (дхидхаско) учимъ.

ζ, као з, н. п. *ζητῶ* (зито) тражимъ.

θ, као тх, умекшано, н. п. *θεός* (теосъ) Богъ; *θάλασσα* (тхаласа) море.

κ, као к, н. п. *κρίνω* (крино) судимъ; но кадъ се κ налази у почетку речи, предъ којомъ стои членъ, окончавајући се на ν, нарѣчие *δὲν*, и предлози *ἐν* и *σὺν*, онда се оно изговара као србско с, н. п. *τὸν κόσμον* (тонъ гозмонъ) светъ; *τὴν κρίσιν* (тинъ грисинъ) судъ; *δὲν γουράζομαι* (денъ гуразо-ме) неморимъ се; *ἐν κρυπτῷ* (енъ грипто) у тайности; *σὺν κρότῳ* (синъ грото) са шумомъ.

λ, као л, н. п. *λέων* (леонъ) лафъ.

ν, као н, н. п. *νίκη* (ники) побѣда; *τῶν ἀνθρώπων* (тонъ антропоноъ) людій. Кадъ ν стои предъ π, онда се изговара као μ, као што е ниже увидно.

ξ као *кс*, н. п. *ξένος* (ксенось) странъ.

π, као *п*, н. п. *πρῶτος* (протось) првый.
 Кадъ стов *μ* и *ν* предъ *π*, онда се *π* изговара као *б*, н. п. *λάμπω* (ламбо) светлимъ; *πέμπω* (пембо) ши-
 лѣмъ; *τὸν πόλεμον* (тонъ болемонъ) рать; *δὲν πεινῶ*
 (дхенъ бино) писамъ гладанъ; *πάμπολλοι* (памболи)
 премлоги.

ϋ страимъ речма и собственимъ именима узи-
 ма се *μπ* место *б*, н. п. *μπάρωνος* (баронось) ба-
 ронъ; *Μπότσαρης* (Бочарисъ) Бочарисъ, (име вели-
 когъ юнака грчкогъ).

ρ, као *р*, н. п. *ράπιης* (раптисъ) кроачъ.

σ, као *с*, н. п. *σῶμα* (сома) тѣло; *συνωμοσία*
 (синомосіа) созаклетіе. Предъ *β*, *ρ*, *μ* изговара се
σ као *ζ*, н. п. *σβύνω* (звино) гасимъ; *εἰσρέω* (изрео)
 утичемъ; *κόσμος* (козмосъ) светъ.

τ, као *т*, н. п. *τυπογραφία* (типографіа) кнѣ-
 гопечатня; *τ* после *ν*, изговара се као *д*, н. п. *ἐναν-
 τίου* (енандіонъ) напротивъ; *τὰ πάντα* (та панда) сва;
τὸν τρόπον (тонъ дропонъ) начинъ; *δὲν τρέχει* (денъ
 дрехи) не трчи; *ἐν τοσοῦτῳ* (енъ досуто) међутимъ.

φ, као *ф*, н. п. *φίλος* (филось) пріятель.

χ, као *х*, н. п. *χαρά* (хара) радость; *χῶμα*
 (хома) земля.

ψ, као *пс*, н. п. *ψυχή* (психи) душа.

Примет. Писмена *γ*, *δ*, *θ* немаю одговара-
 юћегъ гласа у србскомъ езикѣ, и зато да бы њи-
 овъ изговоръ као што треба научити могли, нужд-
 но е, да га изъ живы уста чуемо.

II.

Ударенія τόνου.

1. Ударенія су главный део изговараня у грчкомъ езикѹ. Различитость строя и несталность ньиова сачиняваю часть правописа.

2. Ударенія има три: оштро (´) ὄξεια, као у речи νόημα смисао; тешко (˘) βαρεῖα, као φυγή бѣгство; превучено (˘) περισπωμένη, као πλοῦτος богатство. Она се поставляю на самогласно писме оногъ слога у речи, кои се яче одъ други слога ва изговара.

3. Оштро удареніе меће се на крайній, до-крайній и предокрайній слогъ; кадъ стои на крайнѣмъ слогу, онда се она речъ зове окситона ὀξύτονος, н. п. ἀγαθός благъ; парокситона παροξύτονος или варитона βαρότονος, кадъ стои на докрайнѣмъ слогу, н. п. χωρίζω делимъ; а пропарокситона проπαροξύτονος, кадъ стои на предокрайнѣмъ слогу, н. п. ἄνθρωπος человекъ. Све речи имаюће оштро удареніе на крайнѣмъ слогу, задржаваю исто само на краю смисла, и у среди, ако слѣдуе преносъ гласоударенія (енглитика), изузимаюћи вопро-сительно местоименіе τίς, кои?

4. Тешко удареніе поставля се свагда на крайній слогъ у средини смисла, н. п. ὁ καλὸς καὶ ἐπιμελής μαθητὴς προκόπτει, добаръ и прилѣжанъ ученикъ напредуе.

5. Превучено удареніе ставля се на крайній и докрайній слогъ. Кадъ стои на краю, онда се речъ зове периспомена περισπωμένη, као: αὐτοῦ овде; ако се на докрайнѣмъ слогу налази, зове се

речь пропериспомена *προπερισπωμένη*, н. п. *κῆπος* банта.

А. С л о г о в и.

1. Слогъ се зове природно дугъ *φύσει μακρὰ συλλαβή*, кадъ има дуго самогласно или дwoегласно, као, *βη, σω, γει. πνευ, δου*, и т. д.

2. Положенѣмъ дугій слогъ *θέσει μακρὰ συλλαβή* назива се онда, кадъ се кратко самогласно налази предъ два сагласна; (но *β, γ, δ, ζ, π, τ, θ, φ, χ* немогу стаяти у томъ случаю предъ *λ, μ, ν, ρ*.) или предъ *ζ, ξ, ψ*, н. п. *ἕκτος* шестый; *ὄρχος* заплата; *δόξα* слава; *δίψα* жећъ; *Ἑλλην* Елинь.

3. Слогъ се именуе краткимъ *βραχεῖα*, кадъ има кратко самогласно независимо одъ два согласна, као: *νέφος* облакъ; *λόγος* слово.

Б. Главна правила гласоударенія.

1. Свакій кратакъ слогъ, на кои се гласомъ удара, прима оштро удареніе, н. п. *λέγω* говоримъ; *βλέπω* видимъ; *θόλος* сводъ.

2. Свакій положенѣмъ дугій слогъ прима оштро удареніе, н. п. *ἕλκος* отокъ; *ορθος* правъ; *ορθρος* зора; *οξος* сирѣ и т. д.

3. Свакій дугъ слогъ, на кой се гласомъ удара, кадъ стои предъ краткимъ слогомъ, прима превучено удареніе, као: *χῶμα* земля; *ζῆλος* ревность; *ἀγγεῖον* сосудъ; *πνεῦμα* духъ; *δοῦλοι* слуге; *προφῆται* пророци.

4. Свакій дугъ слогъ предъ дугимъ слогомъ стоећий, кадъ се гласомъ на нѣга удара, прима ош-

тро удареніе, н. п. *μνήμη* памтеиѣ; *δοῦλη* слушкиня; *σώζω* спасавамъ.

Кадъ *ευ* и *ου* стое на краю речи, па се гласомъ на нѣи удара, онда имаю превучено удареніе, осимъ *ἰδοὺ* ево, *οὗ* не.

В. Премештанѣ гласоударенія Ἐγγλιτικῆ.

1. Све речи имаю гласоударенія, ерѣ у свакой има по еданъ слогъ, па кои се гласомъ удара.

2. Изузима се само малый брой едносложны речій, кое су по смыслу и по изговору своемъ тесно скончане са предидушимъ речма, и то су членови *ὁ, ἡ, αἱ, οἱ* тай, та, те, тій, предлози *ἐν, εἰς, у, ἐκ,* изъ; нарѣчіе *ὡς* као; саюзъ *εἰ* ако.

3. Има неки едносложны и двоесложны речій, кое премештаю свое удареніе на речь предъ нѣима стоећу, и оне се зову энглитике, н. п. *ὁ φίλος μου* сѣ *ὠμίλησεν εἰς τὸν περίπατον περὶ τοῦ συμβάντος, τὸ ὄλοτον ἤκουσε παρά τινος ξένου,* мой пріятель говоріо ти е у шетнѣи о догађаю, кой е чуо одъ некогъ странца. Речи *μου, τινος* изговараю се тако нераздноимо са предидушимъ речма, као да су съ нѣима сивене, и зато губе гласоудареніе.

4. Кадъ энглитики предходи речь пропарокситона, или пропериспомена, онда она пребацуе свое удареніе на крайній слогъ предидуће речи у виду оштрогъ ударенія, н. п. *ἄνθρωπός μου,* мой човекъ; *ἄνθρωποι τινες* неки люди; *σώμα τινος* тѣло нѣгово; *πνεῦμά τι* духъ некій. (место *μου, τινος, τῆ, τὸ.*)

5. Ако предъ двоесложномъ энглитикомъ стои речь парокситона, онда энглитика двоесложна за-

држава и губи свое удареніе, н. п. *λόγοι τί-
νες* нека слова, а не *λόγοι τινες*; *πάλαι ποτέ* давно
некадь, а не *πάλαι ποτε*; а кадь е энглитика едно-
сложна, онда и кодъ парокситоне речи губи свое
удареніе, н. п. *φίλος μου* пріятель мой.

6. Кадь стои речъ пропериспомена предъ
двоесложномъ энглитикомъ, онда ова задржава свое
удареніе, н. п. *δῶρα τινὰ* дарови неки.

7. Ёдносложна и двоесложна энглитика губе
свое удареніе такође, кадь предъ њима стои ок-
ситона и периспомена речъ, н. п. *ὁ ἀδελφός μου*,
братъ мой; *ἀδελφοί τινες* браћа нека, *τιμῶ σε* почи-
туемъ те; *ἀγαπῶ τινας* любимъ неке.

8. Главне энглитике састое се у личнимъ ме-
стоименіама: *μοῦ, μοί, μέ, μᾶς; σοῦ, σοί, σε, σᾶς;*
τοῦ, τῆς, τὸν, τήν, τὸ, τῶν; у неопредѣленомъ ме-
стоименію *τίς* некій, и іоштъ у маломъ брою не-
ки речница.

9. Энглитика премешта само онда свое уда-
реніе, кадь стои после речи, одъ кое она зависи;
но ако случайно стои независимо предъ каквомъ ре-
чи, онда задржава она свое удареніе, и несматра се
као энглитика, н. п. *μοῦ εἶπε* казао ми е; *μοῦ ἔδωκε*
дао ми е.

III.

Духъ или аспирація πνεύματα.

1. Духови се називаю знаци, (сада единстве-
но правописни), кои се постављаю на самогласно
или двогласно писме у почетку речій.

2. Има ій два: густый (') *δισεῖτα* и танкій
(') *ψιλή*.

Танкій духъ употребљава се чинише, а густый врло редко.

4. На *v*, на едносложне членове и на сагласно *ρ*, кадъ стои у почетку речій, поставља се свагда густый духъ, н. п. *ὕγρὸς* влажанъ; *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ*, тай, та, тій, те; *ῥίζα* корень.

5. Кадъ стое два *ρ* едно до другога у средини речи, прво узима танкій, а друго густый духъ, н. п. *ἄρρώστος* болестанъ.

6. Кодъ двогласны писмена постављаю се како ови знаци, тако и гласоударенія на друго самогласно, н. п. *εἶδος* видъ; *αὔξησις* растенѣ.

Примет. С кратителна *ἄπὸς ροφοϛ*.

1. Овај знакъ меће се на место изостављеногъ самогласногъ или двогласногъ писмена, или у почетку речи, н. п. *τὸ ἄπειλα* послао самъ га; *σ' τὴνθάλασσαν* место *εἰς τὴνθάλασσαν* на море; или на свршетку, н. п. *ἀπ' αὐτοῦ*, место *ἀπὸ αὐτοῦ* одавде; *ἀπ' τὴνκαῦσιν*, место *ἀπὸ τὴνκαῦσιν* одъ припеке; *εἰν' εὐμορφος*, место *εἶναι εὐμορφος* лепъ е.

2. Саюзъ *καὶ* да, прима скратителну само предъ *α*, н. п. у место *πρέπει καὶ ἀργήσω*, треба да се задоцимъ, говори се *πρέπει ν' ἀργήσω*; а предъ свимъ осталимъ самогласнимъ нема скратителне, н. п: *καὶ εὐρω* да нађемъ; *καὶ ὑποθέσω* да предпоставимъ, *καὶ ὀνομάσω* да именуемъ.

3. Кадъ се нађе скратителна између речи, која се свршуе на *π* или *τ*, и између оне, која се починѣ самогласнимъ писменомъ, имаюћимъ густый духъ, онда се претвара *π* у *φ*, а *τ* у *θ*, н. п. *ἀπ' οὐ* одъ *ἀπὸ οὐ* кадъ, постае *ἀφ' οὐ*; *κατ' ἡμᾶς* одъ *κατὰ ἡμᾶς* по нама, постае *καθ' ἡμᾶς*.

4. Овогъ се правила садашньи Грцы недрже строго, ерѣ говоре и *ἀπ' ὅσα* одъ колико, место *ἀφ' ὅσα*, и т. д.

5. Знацы у писаню (*διαστολαί*.)

Запета (,) *ὑποσημῆ*.

Точка и запета (·) *ἀνω σημῆ*.

Точка (.) *τελεία σημῆ*.

Вопросителна (;) *ἐρωτηματικόν*.

Удивителна (!) *ἐπιφωνηματικόν*.

Уводителна („“) *εἰσαγωγικόν*.

Сливателна (˘) *ὑφέν*.

ЧАСТИ СЛОВА *μέρη τοῦ λόγου*.

1. Грчкій языкъ има десеть частей слова; членъ *τὸ ἄρθρον*, име существително *ονομα οὐσιαστικόν*, име прилагателно *τὸ ἐπίθετον*, бронтелно *τὸ ἀριθμητικόν*, местоименіе *ἢ ἀντωνυμία*, глаголь *τὸ ῥήμα*, нарѣчіе *τὸ ἐπίρρημα*, предлогъ *ἢ πρόθεσις*, саяюзъ *ὁ σύνδεσμος*, меѣуметакъ *τὸ ἐπιφώνημα*.

А. Родъ *τὸ γένος*.

Родова има три: мушкій *ἀρσενικόν*, женскій *θηλυκόν* и средній *οὐδέτερον*. За означенъ мушкогъ рода узима се членъ *ὁ*, као: *ὁ δρόμος* путь, *ὁ οἶκος* кућа, *ὁ λέων* лафъ, за женскій родъ узима се членъ *ἡ*, н. п. *ἡ τράπεζα* асталъ, *ἡ θύρα* врата, *ἡ μάχαιρα* ножъ; а за средній родъ узима се членъ *τὸ*, као: *τὸ βιβλίον* кнѣига, *τὸ δένδρον* дрво, *τὸ γάλα* млеко.

Б. Број *ὁ ἀριθμὸς*.

Број има два: едноброј *ἐνικός*, вишеброј *πληθυντικός*. Едноброј употребљава се, кадъ е говоръ о едномъ, а вишеброј, кадъ се говори о више лица или стварій, н. п. *ὁ ἄνθρωπος* человекъ, *οἱ ἄνθρωποι* люди; *τὸ βιβλίον* кнѣига, *τὰ βιβλία* кнѣиге.

В. Падежи *αἱ πτώσεις*.

1. Падежи означаваю разно отношеніе речи у говору са променомъ свои оконченія. Падежа има петъ: именительный *ὀνομαστικῆ*, родительный *γενικῆ*, дательный *δοτικῆ*, винительный *αἰτιατικῆ*; звателный *κλητικῆ*.

2. На пытанъ *ко* или *шта* стои именит. падежь, н. п. *ὁ Γεώργιος γράφει ἑορῆ* пише.

3. На пытанъ *чье* стои родительный, н. п. *τὸ βιβλίον τῆ Γεωργίου* кнѣига *ἑορῆ* или *ἑορῆ*ева.

4. На пытанъ *коме*, дательный, н. п. *δίδω εἰς τὸν Γεώργιον τὸ βιβλίον* даемъ кнѣигу *ἑορῆ*у.

5. На пытанъ *кога* или *шта*, винительный, н. п. *ἐπαινῶ τὸν Γεώργιον* фалимъ *ἑορῆ*.

6. Кадъ се позива *ко*, звателный, н. п. *Γεώργιε, φέρε τὸ βιβλίον ἑορῆ* донеси кнѣигу.

7. Кодъ имена средиѣгъ рода три су падежа еднака: именительный, винительный и звателный.

Г. Склоненіе *ἡ κλίσις*.

1. Склоненіе назива се промена частій слова средствомъ броя и падежа.

2. Грчкій езикъ има три склоненія.

I.

Ч Л Е Н Ъ.

У грчкомъ езику има три члена, кои се предъ существительнымъ именима поставляю, као: *ὁ, ἡ, τὸ*; првый означава мужскій, другій женскій, а трећій средный родъ.

Склоненіе Члена.

Едиоброй.

муш.	женс.	средн.
И. <i>ὁ</i> тай	<i>ἡ</i> та	<i>τὸ</i> то
Р. <i>τοῦ</i> тога	<i>τῆς</i> те	<i>τοῦ</i> та
Д. <i>τῷ, εἰς τὸν</i> томе	<i>τῇ, εἰς τὴν</i> той	<i>τῷ, εἰς τὸ</i> томе
В. <i>τὸν</i> тога	<i>τὴν</i> ту	<i>τὸ</i> то
З. <i>ὦ</i> о!	<i>ὦ</i> о!	<i>ὦ</i> о!

Вишеброй.

И. <i>οἱ</i> ти	<i>αἱ</i> те	<i>τὰ</i> та
Р. <i>τῶν</i> тій	<i>τῶν</i> тій	<i>τῶν</i> тій
Д. <i>τοῖς, εἰς τὰς</i> тима	<i>ταῖς, εἰς τὰς</i> тима	<i>τοῖς, εἰς τὰ</i> тима
В. <i>τοὺς</i> те	<i>τὰς</i> те	<i>τὰ</i> та
З. <i>ὦ</i> о!	<i>ὦ</i> о!	<i>ὦ</i> о!

Примет. Другій начинъ дательногъ падежа нѣ вишта друго, него винительный падежь съ предлогомъ *εἰς*, и овай се начинъ употреблява по ве-
хой части у говорномъ езъку.

II.

ИМЕ СУЩЕСТВИТЕЛНО.

Существително име показуе лице или стварь, или свойство за себе постоеше, и. п. *Παῦλος* Павле, *βιβλίον* кнѣига, *καλοσύνη* доброта.

Прво Склоненіе.

По првомъ склоненію скланяю се имена мушкогъ рода на *ας* и *ης*, а женскогъ рода на *α* и *η*.

Мушкогъ рода.

Едиоброй.

И. <i>ὁ ταμίης</i> казначей
Р. <i>τῷ ταμίᾳ</i> казначея
Д. <i>τῷ ταμίᾳ, εἰς</i> казначею
В. <i>τὸν ταμίαν</i> казначея
З. <i>ὦ ταμία</i> казначею

Вшеброй.

- И. οἱ ταμίαι казначеи
 Ρ. τῶν ταμιῶν казначея
 Δ. τοῖς ταμίαις, εἰς казначеима
 Β. τὸς ταμίαις казначее
 Ζ. ὧ ταμίαι казначеи.

Едноброй.

- И. ὁ ῥάπτης кроячь
 Ρ. τῷ ῥάπτῃ крояча
 Δ. τῷ ῥάπτῃ, εἰς кроячу
 Β. τὸν ῥάπτην крояча
 Ζ. ὧ ῥάπτα кроячу.

Вшеброй.

- И. οἱ ῥάπται кроячи
 Ρ. τῶν ῥάπτῶν крояча
 Δ. τοῖς ῥάπταις, εἰς кроячима
 Β. τὸς ῥάπταις крояче
 Ζ. ὧ ῥάπται кроячу.

Едноброй.

- И. ὁ μαθητὴς ученикъ
 Ρ. τῷ μαθητῷ ученика
 Δ. τῷ μαθητῇ, εἰς ученику
 Β. τὸν μαθητὴν ученика
 Ζ. ὧ μαθητὰ учениче.

Вшеброй.

- И. οἱ μαθηταὶ ученици
 Ρ. τῶν μαθητῶν ученика
 Δ. τοῖς μαθηταῖς, εἰς ученицима
 Β. τὸς μαθηταῖς ученике
 Ζ. ὧ μαθηταὶ ученици.

Женскогъ рода.

Εθνοβροῦ.

- И. ἡ θάλασσα море
 Ρ. τῆς θαλάσσης мора
 Δ. τῇ θαλάσῃ, εἰς мору
 Β. τὴν θάλασσαν море
 З. ᾧ θάλασσα море.

Вишеброῦ.

- И. αἱ θάλασσαι мора
 Ρ. τῶν θαλασσῶν мора
 Δ. ταῖς θαλάσσαις, εἰς морама
 Β. τὰς θαλάσσας мора
 З. ᾧ θάλασσαι мора.

Εθνοβροῦ.

- И. ἡ φήμη гласъ
 Ρ. τῆς φήμης гласа
 Δ. τῇ φήμῃ, εἰς гласу
 Β. τὴν φήμην гласъ
 З. ᾧ φήμη гласу.

Εθνοβροῦ.

- И. ἡ μῦσα муза
 Ρ. τῆς μύσης музае
 Δ. τῇ μύσῃ, εἰς музи
 Β. τὴν μῦσαν музу
 З. ᾧ μῦσα музо.

Εθνοβροῦ.

- И. ἡ τιμὴ честь
 Ρ. τῆς τιμῆς чести
 Δ. τῇ τιμῇ, εἰς чести
 Β. τὴν τιμὴν честь
 З. ᾧ τιμὴ чести.

Вишеброῦ одъ φήμη, μῦσα, τιμὴ има окончение
 као θάλασσα, и као вишеброῦ мушки имена.

1. У простиѣмъ говору имаю им. вин. и зват. вишебройный *αις*, н. п. место *οἱ ῥάπται*, говоре *οἱ ῥάπταις*; место *τὰς θαλάσσας* говоре *ταῖς θαλάσσαις* и т. д.

2. Имена женскогъ рода на дуго *α*, као *Ἀθηνᾶ* Минерва; на чисто *α*, као *φιλία* пріятельство; на *ρα*, као *ἡμέρα* дань; на *δα*, као *Λήδα* Леда; на *θα* као *Μάρθα*, задржаваю писме *α* на свршетку у род. и дат. еднобройномъ, и непроменюю га у η. Ово се догађа и кодъ многи други оконченія, н. п. *φλέβα* жила, род. *φλέβας* а не *φλέβης*; *ῥῶγα* зрно грожђа, род. *ῥώγας*; *ἀκτίνα* зракъ, род. *ἀκτίνας*; *τρύπα* руна, род. *τρύπας*.

3. Родит. вишебройный овогъ склоненія при-ма на краю свагда превучено удареніе, изузимаю се само нека женска имена на *ίδα*, као: *σταφίδα* суво грожђе; *ἀλυσίδα* ланчићъ, и нека парокситона прилагателна, н. п. *τῶν σταφίδων* сувогъ грожђа; *τῶν ἀλυσίδων* ланчића; *τῶν θεῶν βυλῶν* божи воя.

Име неправилно.

Едноброй.

- И. *ἡ γυνή, γυναῖκα* жена
 Р. *τῆς γυναικός, γυναῖκας* жене
 Д. *τῇ γυναικί, εἰς τὴν* жени
 В. *τὴν γυναῖκα* жену
 З. *ᾧ γυνή, γυναῖκα* жено.

Вишеброй.

- И. *αἱ γυναῖκες* жене
 Р. *τῶν γυναικῶν* жена
 Д. *ταῖς γυναιξίν, εἰς*, женама
 В. *τὰς γυναῖκας, ταῖς γυναῖκες* жене
 З. *ᾧ γυναῖκες* жене.

Упражнения.

Речи за ученѣ на память и упражнения за преводъ.

ἡ φιλία пріятельство
 δίδει дае
 ἡ καταφυγή прибѣжиште
 καὶ и
 ἡ βοήθεια помошь
 ἡ φωνή гласъ
 ἡ ἀλήθεια истина
 διαπερᾶ продире
 παντῶ свуда
 ἡ ἀρχόντισσα госпожа
 εἶδε видію, ла, ло
 ἡ θάλασσα море
 ὁ μαθητῆς ученикъ
 μανθάνει учи
 ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα грчкій
 езикъ

ὁ ληστὴς айдукъ
 ἔφθασε стигао, ла, ло
 ἡ δικαιοσύνη правда
 ἡ θεία божія
 ἡ πρόνοια промисао
 ἡ ἀνδρεία мужество
 ὁ Λεωνίδας Леонида
 θαυμάζει дивя се
 ἡ οἰκωμένη вселена
 ἡ συμβαλή савѣтъ
 ὁ κριτὴς судія
 τὸν ἔσωσε спасао га
 ἀπὸ одъ
 ἡ ἀτιμία безчестіе.

Ἡ φιλία δίδει καταφυγὴν καὶ βοήθειαν. — Ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας διαπερᾶ παντῶ. — Ἡ ἀρχόντισσα εἶδε τὴν θάλασσαν. — Ὁ μαθητῆς μανθάνει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. — Τὸν ληστὴν ἔφθασεν ἡ δικαιοσύνη τῆς θείας προνοίας. — Τὴν ἀνδρείαν τῷ Λεωνίδῳ θαυμάζει ἡ οἰκωμένη. — Ἡ συμβαλή τῷ κριτῷ τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν. —

Безсмртіе душе. — Врѣ игле. — Дао самъ рану голубовима. — Вратио самъ писмо сачинителю. — Ананія е казао судіяма свое мнѣніе. — Никита е повикао : о свевидче човечиегъ срца, даруй покой душа моіой. — Ножъ е причинію рану войнику. — Младићи имаю потребу доброгъ воспитанія.

ἡ ἀθανασία безсмертіе
 ἡ ψυχὴ душа
 ἡ τροφὴ рана
 ἡ μύτη носъ, връ
 ἡ περιστέρα голубъ
 ἡ βελόνη игла
 ἔδωσα дао самъ
 ὁ συντάκτης сачинитель
 ἡ ἐπιστολὴ писмо
 ἐπέστρεψα вратио самъ
 εἶπε казао е
 ὁ Ἀνανίας Ананія
 ἡ γνώμη τῆς мнѣніе свое
 ὁ κριτὴς судія
 ὁ Νικήτας Никита
 ὁ πανόπτης свевидаць

ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά срце
 човечіе
 ἐφώνησε повикао е
 ἡ εἰρήνη покой
 χάρισε даруй
 μὲ μοіоу
 ὁ στρατιώτης войникъ
 ἐπροξένησε причиніо е
 ἡ πληγὴ рана
 ἡ μάχαιρα ножъ
 ἔχων имаю
 ἡ χρεία потреба
 ὁ νεανίας младићъ
 ἡ καλὴ ἀνατροφή добро во-
 спитаніе.

Друго Склоненіе.

По овомъ склоненію скланяю се имена муш-
 когъ и женскогъ рода на *ος* и *ης* среднѣгъ на *ου*.

Мушка:

Ἐдиоброй.

- И. ὁ ἄνθρωπος човекъ
 Ρ. τῷ ἄνθρώπῳ човека
 Δ. τῷ ἄνθρώπῳ, εἰς човеку
 Β. τὸν ἄνθρωπον човека
 Ζ. ὦ ἄνθρωπε човече.

Ἐπιшеброй.

- И. οἱ ἄνθρωποι люди
 Ρ. τῶν ἄνθρώπων людій
 Δ. τοῖς ἄνθρώποις, εἰς людма
 Β. τοὺς ἄνθρώπους люде
 Ζ. ὦ ἄνθρωποι люди.

Εδιοβροῖ.

- И. ὁ μῦθος басна
 Ρ. τῆ μύθη басне
 Δ. τῷ μύθῳ, εἰς басни
 Β. τὸν μῦθον басну
 Ζ. ὦ μῦθε басно.

Вишеброῖ.

- И. οἱ μῦθοι басне
 Ρ. τῶν μύθων басна
 Δ. τοῖς μύθοις, εἰς баснама
 Β. τῶς μύθως басне
 Ζ. ὦ μῦθοι басне.

Εδιοβροῖ.

- И. ὁ δρόμος путь
 Ρ. τῆ δρόμω пута
 Δ. τῷ δρόμῳ, εἰς путу
 Β. τὸν δρόμον путь
 Ζ. ὦ δρόμε путе.

Вишеброῖ.

- И. οἱ δρόμοι путови
 Ρ. τῶν δρόμων путова
 Δ. τοῖς δρόμοις, εἰς путовима
 Β. τῶς δρόμως путове
 Ζ. ὦ δρόμοι путови.

Εδιοβροῖ.

- И. ὁ λαὸς народъ
 Ρ. τῆ λαῷ народа
 Δ. τῷ λαῷ, εἰς народу
 Β. τὸν λαὸν народъ
 Ζ. ὦ λαὲ народе.

Вишеброῖ.

- И. οἱ λαοὶ народи
 Ρ. τῶν λαῶν народа

- Д. τοῖς λαοῖς, εἰς народима
 В. τὰς λαοὺς народе
 З. ὧ λαοὶ народи.

Женска :

Едноброй.

- И. ἡ μέθοδος начинъ (методъ)
 Р. τῆς μεθόδου начина
 Д. τῇ μεθόδῳ начину
 В. τὴν μέθοδον начинъ
 З. ὡ μέθοδοε начину.

Вишеброй.

- И. αἱ μέθοδοι начини
 Р. τῶν μεθόδων начина
 Д. ταῖς μεθόδοις, εἰς начинима
 В. τὰς μεθόδας начине
 З. ὧ μέθοδοι начини

Средня :

Едноброй.

- И. τὸ ἄλογον конь
 Р. τῆ ἀλόγου коня
 Д. τῷ ἀλόγῳ, εἰς коню
 В. τὸ ἄλογον коня
 З. ὧ ἄλογον коню.

Вишеброй.

- И. τὰ ἄλογα коньи
 Р. τῶν ἀλόγων коня
 Д. τοῖς ἀλόγοις коньима
 В. τὰ ἄλογα конѣ
 З. ὧ ἄλογα коньи.

1. Нека средняя имена имаю два оконченія за вишеброй, н. п. τὰ ἄλογα и ἄλογατα; τὸ ὄνειρον санъ, τὰ ονειρα и ὄνειρατα. Овай начинъ употребеланъ в само у простомъ говору.

Едноброύ.

- И. τὸ βιβλίον кнѣига
 Ρ. τῷ βιβλίῳ кнѣиге
 Δ. τῷ βιβλίῳ, εἰς кнѣизи
 Β. τὸ βιβλίον кнѣигу
 Ζ. ὃ βιβλίον кнѣигο.

Вишеброύ.

- И. τὰ βιβλία кнѣиге
 Ρ. τῶν βιβλίῳν кнѣига
 Δ. τοῖς βιβλίοις, εἰς кнѣигама
 Β. τὰ βιβλία кнѣиге
 Ζ. ὃ βιβλία кнѣиге.

2. Великій брой средњи имена пропарокситоны и парокситоны, коя се свршую на *ιον*, као *χέριον* рука; *παιδίον* дете и т. д. оставляю последний слогъ *ου* и скланяю се као што слѣдує:

Едноброύ.

- И. τὸ χέρι рука
 Ρ. τῷ χερίῳ, χερίῳ руке
 Δ. εἰς τὸ χέρι руци
 Β. τὸ χέρι руку
 Ζ. ὃ χέρι руко.

Вишеброύ.

- И. τὰ χέρια руке
 Ρ. τῶν χερῶν, руку
 Δ. εἰς τὰ χέρια рунама
 Β. τὰ χέρια руке
 Ζ. ὃ χέρια руке.

Едноброύ.

- И. τὸ παιδί дете
 Ρ. τῷ παιδίῳ, παιδίῳ детета
 Δ. εἰς τὸ παιδί детету

- В. τὸ παιδί дете
 З. ὃ παιδί дете.

Вишеброῦ.

- И. τὰ παιδία, παιδιὰ деца
 Ρ. τῶν παιδίων, παιδιῶν деца
 Δ. εἰς τὰ παιδία, παιδιὰ деца
 Β. τὰ παιδία " децу
 З. ὃ παιδία " децо.

У π ρ α ж н е н и е.

ὁ φίλος	приятель	διδάσκει	учи
ὁ υἱὸς	сынъ	ὁ οὐρανὸς	небо
ὁ δόλος	лукавство	λάμπει	светли
ὁ οἶκος	кућа	δὲν	не
ὁ κύριος	господаръ	πάντοτε	свагда
	сподинъ	ὁ λαὸς	народъ
ὁ ἐχθρὸς	неприятель	ἀρέσκει	допада се
τὸ φύλλον	листь	ἡ ἀλήθεια	истина
ἡ ἄμπελος	виноградъ	τὸ πτηνὸν	птица
τὸ χαρτίον	артія	ὁ ἄνεμος	ветаръ
ὁ ἀδελφὸς	братъ	τὸ πλεῖον	лађа
τρέφει	рани	κινεῖ	креће, тера
ὁ κημврὸς	баштованъ	ἡ πολιτεία	држава
ὁ γεωργὸς	ратаръ	ὁ νόμος	законъ
τὸ πρόβατον	овца	ἀγαπᾷ	люби, воли
ὁ ἀμπελουργὸς	винограция	ὁ θεσανρὸς	благо
ὁ διδάσκαλος	учитель	εἶναι	εсть, есу.
ὁ ἥλιος	сунце		

Ὁ φίλος τῷ οἴκῳ. — Ὁ υἱὸς τῷ κυρίῳ. — Ὁ δόλος τῷ ἐχθρῷ. — Ἡ ἄμπελος τῷ ἀδελφῷ. — Τὸ φύλλον τῷ χαρτίῳ. — Ὁ καρπὸς τῷ δένδρῳ. — Ὁ γεωργὸς τρέφει τὰ πρόβατα. — Τῷ κημврῷ καὶ ἀμπελουργῷ. — Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τὸς μαθητάς. — Ὁ ἥλιος λάμ-

πει εἰς τὸν οὐρανόν. — Ἡ ἀλήθεια δὲν ἀρέσκει πάν-
 τοτε εἰς τὸν λαόν. — Τὰ πτηνὰ πετῶν. — Τὰ πλοῖα
 κινεῖ ὁ ἄνεμος. — Ψυχὴ τῆς πολιτείας εἶναι οἱ νόμοι.
 — Ὁ φιλόργυρος ἀγαπᾷ τὸν θησαυρόν.

ὁ θεὸς	Богъ	ὁ ἔμπορος	трговаць
ὁ κόσμος	σвѣтъ	πλάσιος, α, ον	богатъ,
ὁ ναὸς	храмъ	α, ο	
κτιζονται	зидаю, поди-	φυλάττει	чува
жу се		τρούγει	ѣде
τὸ ἔργον	дѣло	ὁ σκύλος	псето
τὸ αἰώνιον	οἰεῖρον	καὶ	и, а
σαντ	вѣчный	τὸ πρόβατον	овца
ὁ θάνατος	смерть	ἡ κορυφὴ	врѣ
λέγεται	зове се	τὸ βυθόν	бѣдо
πεῖθε	покоравай се	ἔχων	имаю
εὐφραίνει	весели	τὰ λάχανα	зелѣ
τὸ κρασί (ον)	вино	τὸ φαγὶ (ον)	ѣло
ὁ διδάσκαλος	учитель	διὰ	за (винит. падежъ)
ὁ λόγος	речь, слово	μεταχειρίζεται	употребля-
δῶσε	подай	ва	
ἡ εὐτυχία	срећа	ἡ νῆσος	острово
ὁ δούλος	слуга	ὁ ποταμὸς	рѣка
φέρε	донеси	ποιεῖ	полива
ὁ θεῖος	стриць	ὁ βάτραχος	жаба
τὸ νερόν	вода	τὸ ὄφιδι (ον)	змія
μὲ	са (винит. падежъ)	τὰ ἀμφίβια	водоземна жи-
ὁ φῆρονος	Фуруна	вотиня	
τὸ ξύλον	дрво	ὁ ἀετὸς	орас
ἀνθίζον	цвѣтаю	πετᾶ	лети
ζεσαίνομεν	греемо	ὑψηλὰ	високо
τὸ ῥόδον	ружа	ὁ λαγὸς	зецъ
ὁ κῆπος	башта	δειλὸν ζῶον	страшльиво
ὁ πάππος	μυ	дедь	мой
		животно	

ὁ βιβλιοδέτης книгове- τοὺ βιβλίον книжка
заць | δένει везуе

Свѣтъ е дѣло божіе. — Богу се подижу храмови. — Смрть се зове вѣчный санъ. — Вино весели човѣка. — Покоравай се учениче речма учителя. — Боже подай пріятельима срећу. — Слуго, донеси воде стрицу. — Са дрвима греємо фуруне. — У башти цвѣтаю руже. — Дѣдъ мой естъ богатъ трговаць. — Псето чува, а куракъ еде овце. Брда имаю врѣве. — Зелъ употребляваю люди за ело. — Рѣка полива острова. — Орао лети високо. — Зецови су страшљива животна. — Книговезаць везуе кнѣиге.

Треће Склоненіе.

По трећемъ склоненію скланяю се имена сва три рода, коя се свршую на самогласна α, ι, υ, ω и сагласна ν, ρ, ξ, ψ, ζ.

Оконченія трећегъ склоненія.

м у ш к.	и	ж е н с.
<i>Едноброј.</i>		<i>Вишеброј.</i>
И. —		ες
Р. ος		ων
Д. ι		σι
В. α		ας
З. —		ες

Средня.

<i>Едноброј.</i>	<i>Вишеброј.</i>
И. —	α
Р. ος	ων
Д. ι	σι
В. —	α
З. —	α

Εθνοβροῦ.

- И. ὁ Ἕλληγν Γркъ
 Ρ. τῷ Ἕλληγνος Γрка
 Δ. τῷ Ἕλληγνι, εἰς Γрку
 Β. τὸν Ἕλληγνα Γрка
 З. ὧ Ἕλληγн Γрче.

Вишеброῦ.

- И. οἱ Ἕλληγνες Γрци
 Ρ. τῶν Ἕλληγνων Γрка
 Δ. τοῖς Ἕλληγσι, εἰς Γрцима
 Β. τὰς Ἕλληγνας Γрке
 З. ὧ Ἕλληγνες Γрци.

Εθνοβροῦ.

- И. ὁ ῥήτωρ говорникъ (ораторъ)
 Ρ. τῷ ῥήτωρος говорника
 Δ. τῷ ῥήτωρι, εἰς говорнику
 Β. τὸν ῥήτορα говорника
 З. ὧ ῥήτωρ говорниче.

Вишеброῦ.

- И. οἱ ῥήτορες говорници
 Ρ. τῶν ῥητόρων говорника
 Δ. τοῖς ῥήτορσι, εἰς говорницима
 Β. τὰς ῥήτορας говорнике
 З. ὧ ῥήτορες говорници.

Εθνοβροῦ.

- И. ὁ σωτήρ спаситель
 Ρ. τῷ σωτήρος спасителя
 Δ. τῷ σωτήρι, εἰς спасителю
 Β. τὸν σωτήρα спасителя
 З. ὧ σώтер спасителю.

Вишеброῦ.

- И. οἱ σωτήρες спасительи
 Ρ. τῶν σωτήρων спасителя

- Δ. τοῖς σωτήρησι, εἰς спасительнѣма
 Β. τὰς σωτήρας спасителѣ
 Ζ. ὧ σωτήρες спасительнѣ.

Ἐθνοβροῦ.

- И. ἡ πατρις отечество
 Ρ. τῆς πατρίδος отечества
 Δ. τῇ πατρίδι, εἰς отечеству
 Β. τὴν πατρίδα отечество
 Ζ. ὧ πατρις отечество.

Висебροῦ.

- И. αἱ πατρίδες отечества
 Ρ. τῶν πατρίδων отечества
 Δ. ταῖς πατρίσι, εἰς отечествама
 Β. τὰς πατρίδας отечества
 Ζ. ὧ πατρίδες отечества.

Ἐθνοβροῦ.

- И. ὁ κόλαξ ласкатель
 Ρ. τῷ κόλαξος ласкателя
 Δ. τῷ κόλαξι, εἰς ласкателью
 Β. τὸν κόλαξα ласкателя
 Ζ. ὧ κόλαξ ласкателью.

Висебροῦ.

- И. οἱ κόλακες ласкательнѣ
 Ρ. τῶν κολάκων ласкателя
 Δ. τοῖς κόλαξι, εἰς ласкательнѣма
 Β. τὰς κόλακας ласкателѣ
 Ζ. ὧ κόλακες ласкательнѣ.

Ἐθνοβροῦ.

- И. ὁ Ἄραψ Арапинѣ
 Ρ. τῷ Ἄραβος Арапина
 Δ. τῷ Ἄραβι, εἰς Арапину

- В. τὸν Ἀραβα Αραπινα
 З. ὡς Ἀραψ Αραπине.

Вишеброй.

- И. οἱ Ἀραβες Αραпи
 Ρ. τῶν Ἀράβων Αραпа
 Δ. τοῖς Ἀραψι, εἰς Αραπιμα
 В. τὰς Αραβας Αραπε
 З. ὡς Ἀραβες Αραпи.

Едиоброй.

- И. τὸ σῶμα тѣло
 Ρ. τῷ σώματος тѣла
 Δ. τῷ σώματι, εἰς тѣлу
 В. τὸ σῶμα тѣло
 З. ὡς σῶμα. тѣло.

Вишеброй.

- И. τὰ σώματα тѣлеса
 Ρ. τῶν σωμάτων тѣлеса
 Δ. τοῖς σώμασι, εἰς тѣлесима
 В. τὰ σώματα тѣлеса
 З. ὡς σώματα тѣлеса.

Едиоброй.

- И. ἡ ἦχώ одзивъ
 Ρ. τῆς ἦχῆς одзива
 Δ. εἰς τὴν ἦχώ одзиву
 В. τὴν ἦχώ одзивъ
 З. ὡς ἦχώ одзиве.

Вишеброй.

- И. αἱ ἦχοι одзиви
 Ρ. τῶν ἦχῶν одзива
 Δ. εἰς τὰς ἦχῆς одзивима
 В. τὰς ἦχῆς одзиве
 З. ὡς ἦχοι одзиви

Εθνοβροῦ.

- Η. ὁ καφεῖς καφα
 Ρ. τῆ καφεῖ καφε
 Δ. εἰς τὸν καφέν, φε καφн
 Β. τὸν καφέν, φε кафу
 Ζ. ὦ καφεῖ кафо.

Вишеброῦ.

- Η. οἱ καφεῖδες καφε
 Ρ. τῶν καφεῖδων καφα
 Δ. εἰς τὰς καφεῖδες кафама
 Β. τὰς καφεῖδες кафе
 Ζ. ὦ καφεῖδες кафе.

Εθνοβροῦ.

- Η. ὁ Σωκράτης Сократъ
 Ρ. τῆ Σωκράτις Сократа
 Δ. τῷ Σωκράτει, εἰς Сократу
 Β. τὸν Σωκράτη, τὴν Сократа
 Ζ. ὦ Σώκρατες, τὴ Сократе.

Вишеброῦ.

- Η. οἱ Σωκράταις Сократи
 Ρ. τῶν Σωκρατῶν Сократа
 Δ. τοῖς Σωκράτεσι, εἰς Сократима
 Β. τὰς Σωκράταις Сократе
 Ζ. ὦ Σωκράταις Сократи.

Εθνοβροῦ.

- Η. ἡ πόλις варошь
 Ρ. τῆς πόλεως вароши
 Δ. τῇ πόλει, εἰς вароши
 Β. τὴν πόλιν варошь
 Ζ. ὦ πόλις вароши.

Вишеброῦ.

- Η. αἱ πόλεις вароши
 Ρ. τῶν πόλεων варошии

- Δ. ταῖς πόλεσι, εἰς варошима
 Β. τὰς πόλεις вароши
 Ζ. ὧ πόλεις вароши.

Ἐθνοβροῦ.

- И. τὸ ἄνθος цвѣтъ
 Ρ. τῆ ἄνθου цвѣта
 Δ. τῷ ἄνθει, εἰς цвѣту
 Β. τὸ ἄνθος цвѣтъ
 Ζ. ὧ ἄνθος цвѣте.

Вишеброῦ.

- И. τὰ ἄνθη цвѣтови
 Ρ. τῶν ἄνθῶν цвѣтова
 Δ. τοῖς ἄνθεσι, εἰς цвѣтовима
 Β. τὰ ἄνθη цвѣтове
 Ζ. ὧ ἄνθη цвѣтови.

Ἐθνοβροῦ.

- И. ὁ βασιλεὺς, краљь
 Ρ. τῆ βασιλέως, краля
 Δ. τῷ βασιλεῖ, εἰς кралю
 Β. τὸν βασιλέα, краля
 Ζ. ὧ βασιλεῦ, кралю.

Вишеброῦ.

- И. οἱ βασιλεῖς, краљѣви
 Ρ. τῶν βασιλέων, краљѣва
 Δ. τοῖς βασιλεῦσι, εἰς краљѣвима
 Β. τῆς βασιλεῖς, краљѣве
 Ζ. ὧ βασιλεῖς, краљѣви.

Ἐθνοβροῦ.

- И. ὁ πατήρ, отаць
 Ρ. τῆ πατρὸς, отца
 Δ. τῷ πατρὶ, εἰς отцу
 Β. τὸν πατέρα, отца
 Ζ. ὧ πάτερ, отче

Вишеброј.

- И. οἱ πατέρες отчеви
 Ρ. τῶν πατέρων οταца
 Δ. τοῖς πατέρασι, εἰς отчевима
 Β. τῆς πατέρας отчеве
 Ζ. ᾧ πατέρες отчеви.

Као πατὴρ скланиа се ἡ μήτηρ мати, ἡ γαστήρ трбу, ἡ θυγάτηρ кћи.

Едноброј.

- И. τὸ κρέας месо
 Ρ. τῆ κρέατος меса
 Δ. τῷ κρέατι, εἰς месу
 Β. τὸ κρέας месо
 Ζ. ᾧ κρέας месо.

Вишеброј.

- И. τὰ κρέατα месо
 Ρ. τῶν κρεάτων меса
 Δ. τοῖς κρέασι месу
 Β. τὰ κρέατα месо
 Ζ. ᾧ κρέατα месо.

Едноброј.

- И. ὁ νῆς уμῆ
 Ρ. τῆ νοῦς, νῆ ума
 Δ. εἰς τὸν νῆν уму
 Β. τὸν νῆν уμῆ
 Ζ. ᾧ νῆ уме.

Вишеброј.

- И. οἱ νόες умови
 Ρ. τῶν νόων умова
 Δ. εἰς τῆς νόας умовима
 Β. τῆς νόας уMOVE
 Ζ. ᾧ νόες уMOVI.

Εδιобροῖ.

- И. τὸ φέρσιμον владанѣ.
 Ρ. τῷ φερσίματος владаня
 Δ. εἰς τὸ φέρσιμον владаню
 Β. τὸ φερσιμον владанѣ
 Ζ. ᾧ φέρσιμον владанѣ.

Вишеброῖ.

- И. τὰ φερσίματα владаня
 Ρ. τῶν φερσιμάτων владаня
 Δ. εἰς τὰ φερσίματα владаньима
 Β. τὰ φερσίματα владаня
 Ζ. ᾧ φερσίματα владаня.

У дружественномъ говору, сва вишесложна мушка и женска имена овогъ склоненія, праве свой именителный падежь одъ винит. едиобройногъ, додаваюћи само за мужкій родъ едно ς, и. п. имен. ὁ Ἑλληγν, вин. τὸν Ἑλληγνα, имен. просто ὁ Ἑλληγνας; им. ὁ βασιλεὺς, вин. τὸν βασιλέα, им. просто ὁ βασιλέας; имен. ἡ ὄρνις кокошка, вин. τὴν ὄρνιδα, им. просто ἡ ὄρνιδα. Иста имена скланяю се на овай начинъ:

Мушка :

Εδιобροῖ.

- И. ὁ γέροντας старецъ
 Ρ. τῷ γέροντι, γερόντι старца
 Δ. εἰς τὸν γέροντα старцу
 Β. τὸν γέροντα старца
 Ζ. ᾧ γέροντι старче.

Вишеброῖ.

- И. οἱ γέρονταις, γερόντοι старци
 Ρ. τῶν γερόντων старца
 Δ. εἰς τὰς γέροντας старцима
 Β. τὰς γέροντας старце
 Ζ. ᾧ γέρονταις, γερόντοι старци.

Женска :

Едноброй.

- И. ἡ ὄρνιθα кокошка
 Ρ. τῆς ὄρνιδας кокошке
 Δ. εἰς τὴν ὄρνιθα кокошки
 Β. τὴν ὄρνιθα кокошку
 Ζ. ᾧ ὄρνιθα кокошко.

Вишеброй.

- И. ἡ ὄρνιδαις кокошке
 Ρ. τῶν ὄρνιδῶν кокошкака
 Δ. εἰς ταῖς ὄρνιδαις кокошкама
 Β. ταῖς ὄρνιδαις кокошке
 Ζ. ᾧ ὄρνιδαις кокошке.

Тешкоћа трећегъ склоненія састои се у изнађено родителногъ надежа едноброя, ерь кои познае род. едноброя, тај може скланяти ма какво име у свима надежима оба броя. Овде се стављаю нека имена, коя, независно одъ изложени примера скланяня, образују свой родит. еднобройный на са свимъ необичный начинъ :

- Ὁ λέων лафъ, родител. τῷ λέοντιος.
 τὸ φρέαρ бунаръ, родит. τῷ φρέατος.
 τὸ ὕδωρ вода, родит. τῷ ὕδατος
 τὸ ἔαρ пролеће, родит. τῷ ἔαρος
 τὸ σιέαρ лой, родит. τῷ σιέατος
 τὸ πῦρ ватра, родит. τῷ πυρός
 ἡ χεῖρ рука, родит. τῆς χειρὸς
 ὁ κόραξ врана, родит. τῷ κόρακος
 ὁ ἄρπαξ грабитель, родит. τῷ ἄρπακος
 ὁ λάρυγξ грлянь, родит. τῷ λάρυγγος
 ὁ γίγας исполинъ, родит. τῷ γίγαντος
 ἡ κοιλάς долина, родит. τῆς κοιλάδος
 ἡ μονὰς единица, родит. τῆς μονάδος
 τὸ κέρας рогъ, родит. τῷ κέρατος

- τὸ πέρας край, родит. τῆ πέρατος
 ὁ χαρίεις дражестанъ, родит. τῆ χαρίεντος
 ἡ ἀκτίς зракъ, род. τῆς ἀκτίδος
 ἡ κηλὶς флака, род. τῆς κηλίδος
 ἡ ἐλπίς надежда, родит. τῆς ἐλπίδος
 ἡ χάρις милина, родит. τῆς χάριτος
 ἡ λαμπρότης светлость, родит. τῆς λαμπρότητος
 ἡ γλυκύτης сладость, род. τῆς γλυκύτητος
 ὁ ἰδρῶς зной, род. τῆ ἰδρῶτος
 τὸ φῶς светлость, род. τῆ φωτός
 ὁ ἀστὴρ звезда, род. τῆ ἀστέρος
 ὁ ἀῆρ воздухъ, род. τῆ ἀέρος
 ὁ ἀνὴρ мужъ, род. τῆ ἀνδρός
 τὸ γάλα млеко, род. τῆ γάλακτος
 τὸ ὤς уво, род. τῆ ὠτός
 ὁ παῖς дете, родит. τῆ παιδός
 ὁ πῆς нога, род. τῆ ποδός
 ὁ σωλῆν цевъ, родит. τῆ σωλῆνος
 ὁ ποιμὴν пастиръ, родит. τῆ ποιμένος
 ὁ μάρτυς мученикъ, род. μάρτυρος.

Има јошть у дружевномъ говору мушки и женски имена на *ас* и *ης*, која се скланяю одъ части по првомъ, одъ части по трећемъ склонению, као што скѣдуе:

Едноброј.

- И. ὁ ψωμᾶς лебаръ
 Р. τῆ ψωμᾶ лебара
 Д. τῷ ψωμᾶ, εἰς лебару
 В. τὸν ψωμᾶν, μᾶ лебара
 З. ὦ ψωμᾶ лебару.

Вишеброј.

- И. οἱ ψωμᾶδες лебари
 Р. τῶν ψωμᾶδων лебара
 Д. εἰς τὲς ψωμᾶδες лебарима

- В. τῆς ψωμάδες лебаре
 З. ὧ ψωμάδες лебарни.

Εδιοβροῦ.

- И. ὁ Ἀράπης Арапинъ
 Ρ. τῆ Ἀράπη Арапина
 Δ. τῷ Ἀράπῃ, εἰς Араπину
 В. τὸν Ἀράπην, η Αραпина
 З. ὧ Ἀράπη Арапине.

Вишеброῦ.

- И. οἱ Ἀράπηδες Арапи
 Ρ. τῶν Ἀράπηδων Арапа
 Δ. εἰς τῆς Ἀράπηδες Арапиμα
 В. τῆς Ἀράπηδες Араπε
 З. ὧ Ἀράπηδες Арапи.

У π ρ α ж н е н ι α .

Речи съ показиванѣмъ родительногъ падежа за
 III. склонение.

τὸ μάθημα, ατος наука	χωρὶς, безъ (род. пад.)
ἀγοράζονται купую се	πληγώνει рани
τὰ χρήματα, ων, новци	τὸ ξίφος, ους сабля
ἀλλὰ него	ἡ μεγάλη δύναμις, εως ве-
ὁ κόπος трудъ	лика сила
τρεις три	πολεμῶν воюю
ἦσαν были, е, а су	ἡ δύσις, εως западъ
ὁ Ἀπόλλων, ονος, Аполонъ	ἡ φύσις, εως природа
ὁ δράκων, οντος змай, хала	ἡ τάξις, εως поредакъ
ὁ Πύθων, ονος Питонъ	τὸ πλάσμα, ατος створенѣ
ὁ στολισμὸς украшение	ἔχων имаю
ἡ σιωπὴ ἡγтанѣ	ὁ ἄρχων, οнτος велможа
ἀποθνήσκει умире	великашъ
ἡ πόλις, εως варошь	ὁ φύλαξ, ακος чуваръ
ὁ νόμος законъ	ἡ πίστις, εως вера

ἡ βάσις, εως основъ	ὁ σπόρος, семе
ἡ χριστιανικὴ χριστιανικα	εὐρίσκονται, налазе се
ἡ ἀγάπη, любовь	ὁ Σόλων, ονος Солонъ
ὁ κόλαξ, ακος ласкатель	ἦτον, быо, ла, ло е
τὸ ψεῦδος, ως лажъ	ὁ νομοθέτης, законодаваць
ἀποσρέφω, κλωνи се	ἡ θερμότης, ητος топлота
τὸ αἷμα, ατος κρвь	ἀναβηάζει, узаврева
ὁ ἱατρος, лекаръ	ὁ ῥίαξ, ακος потокъ
ἡ κίνησις, εως движение	τὸ ὄρος, ως гора, брдо
γνωρίζω, познаю	ἀπὸ οδῶ, (са вин. пад.)
ὁ πνεύμων, ονος бела ци-	καταβαίνων, силазе
герница	τὸ ἔντομον, насѣкомо
τὸ στήθος, ους прси, груди	ἡ ἀκρίς, ἴδος скакаваць
ἡ φλέψ, βος жила	ἡ χρουσαλῖς, ἴδος лептирь
ἡ καρδία, срце	ἡ πτέρυξ, υγος крило
ὡς као	ὁ ἰέραξ, ακος соко
ὁ σωλήν, ἦνος цевъ	ἡ χελιδὼν, ὀνος ласта
ἐξέρχονται, излазе	διάφορον, разно
ὁ ἀλώπηξ, εκος лисица	τὸ εἶδος, ως видъ
ὁ κάλυξ, υκος пуποлакъ	ἰδὰ ετο
τὸ ἄνθος, ως цветъ	ὁ ποιμὴν, ἑνος пастирь.

Αἱ χάριτες ἦσαν τρεῖς. — Ὁ Ἀπόλλων ἐτόξευσε τὸν δράκοντα Πύθωνα. — Ὁ στολισμὸς τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ σιωπή. — Τὸ σῶμα ἀποθνήσκει χωρὶς ψυχὴν καὶ ἡ πόλις χωρὶς νόμων. — τὸ ξίφος πληγώνει τὸ σῶμα καὶ ὁ λόγος τὸν νῦν. — Αἱ μεγάλαι δυνάμεις τῆς δύσεως πολεμῶν. — Τὰ πλάσματα τῆς φύσεως ἔχον τάξιον ἔ νόμους. — Οἱ ἄρχοντες εἶναι φύλακες τῶν νόμων. — Ἡ βάσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι ἀγάπη. — Ἀποσρέφω τὸ ψεῦδος καὶ τὰς κόλακας. — Οἱ ἱατροὶ γνωρίζω τὴν κίνησιν τῆ αἵματος. — Εἰς τὸ στήθος εἶναι ὁ πνεύμων. — Αἱ φλέβες ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν καρδίαν ὡς σωλήνες. — Ἡ ἀλώπηξ τρώγει ὄρνιθας. — Οἱ σπόροι εὐρίσκονται εἰς τὰς κάλυκας τῶν ἀνθῶν. — Ὁ Σό-

λων ἦτον νομοθέτης τῶν Ἑλλήνων. — Ἡ θερμότης τῆς πυρὸς ἀναβράζει τὸ ὕδωρ. — Ἀπὸ τὰ ὄρη καταβαίνον τὰ ὕδατα τῶν ὀρέων. — Αἱ ἀκρίδες καὶ αἱ χρυσαλίδες εἶναι ἔντομα. — Αἱ πτέρυγες τῆς χελιδόνος, τῆς λέρακος ἢ τῆς κόρακος εἶναι διαφορῶν εἰδῶν. — Ἴδὲ τὰ πρόβατα τῆς ποιμένος. —

ὁ γέρον, οντος старца
σέβει почитуй
τίμα почитуй
ὁ καλὸς добарь
ἡ εἰκὼν, ὄνος образъ, по-
добіе
ἡ φίλη любезна, драга
ἀγάπη любви (повел.)
μακαρίζομεν почитуемо за
срећну
ἡ νεότης, ητος младость
ἀπαλλάττει ослобођава
ἡ φροντίς, ἰδος брига
ἐλπίζω надамъ се
ὁ νεκρὸς мртавъ, мртавацъ
ἡ ἀνάστασις, εως востаніе,
воскресеніе
ἡ εὐεξία здравль, распо-
ложенъ
ἡ γλυκύτης, ητος сладость
ὁ ὑπηρέτης служитель

ὁ ἱερεὺς, ἕως свештеникъ
τὸ κράτος, vs држава
κυβερνᾷν владаю
ὁ Ἐκτωρ, ος Хекторъ
ὁ Ἀχιλλεὺς, ἕως Ахиль
ἐφόνευσε убио е
ὁ Πάτροκλος Патрокль
εἶχε имао е
πολλὰς многе
ἡ τραγωδία жалостна пе-
сма, трагедія
ὁ Σοφοκλῆς, ἕως Софо-
κлизъ
τὸ ἄδικον неправедно
τὸ κέρδος, vs добыть
φέρων доносе
ἡ ζημία штета
ἡ πράξις, εως дѣло
μιμείσθε подражайте
ἐνδυναμόνει подкрепява
τὸ βρέφος, vs младенцацъ

Почитуй старце. — Почитуй отца и матеръ. Добри су люди подобіе божіе. — Любезна кћери, любви матеръ. — Младость почитуемо за срећну. — Смртъ ослобођава чозека одъ брига. — Надамъ се воскресенію мртвы. — Сладость маека подкре-
пљава младенце. — Свештеници су служительи бо-

жия. — Кралѣви управяю државама. — Ахилъ е убио Хектора. — Патроклъ е быо прїатель Ахила. — Сократъ е имао многе ученике. — Трагедіе Софоклиса быле су добре. — Неправедна добыть доноси штету. — Децо, подражавайте добримъ дѣлима отчева. —

III.

ИМЕ ПРИЛАГАТЕЛНО.

1. Прилагателно име показуе качество и свойство суштествителногъ; н. п. *ὁ καλὸς ἄνθρωπος* добаръ човекъ; *ἡ σταθερὰ θέλησις* постоянна воля; *τὸ ὑψηλὸν ὄρος* висока гора.

2. Прилагателна деле се по ньовимъ склоненіама на три реда.

Првый редъ.

1. У првый редъ спадаю сва прилагателна, коя се у мушкомъ и среднѣмъ роду скланяю по другомъ, а у женскомъ роду по првомъ склоненію; но ако е и у женскомъ роду оконченіе као у мушкомъ, онда се и женска скланяю по другомъ склоненію.

2. Ако се предъ мушкимъ оконченіемъ *ος* налази самогласно или доегласно писме или *ρ*, онда женско оконченіе прима *α*, а иначе *η*, премда се ово правило слабо у дружевномъ езику наблюдава, и женскій родъ овогъ реда прилагателны имена има готово свагда *η*.

Мушка.

Единой.

- И. *ὁ καλὸς* добаръ
 Р. *τῷ καλῷ* доброга
 Д. *τῷ καλῷ, εἰς* доброме
 В. *τὸν καλόν* доброгъ
 З. *ὁ καλὸς* добрый.

Висшеброύ.

- И. οἱ καλοὶ добри
 Ρ. τῶν καλῶν добры
 Δ. τοῖς καλοῖς, εἰς добримα
 Β. τὰς καλὰς добре
 З. ὧ καλοὶ добри.

Женскій :

Εθνοброύ.

- И. ἡ καλὴ добра
 Ρ. τῆς καλῆς добре
 Δ. τῇ καλῇ, εἰς доброй
 Β. τὴν καλὴν добру
 З. ὧ καλὴ добра.

Висшеброύ.

- И. αἱ καλάι добре
 Ρ. τῶν καλῶν добры
 Δ. ταῖς καλάις, εἰς добримα
 Β. τὰς καλὰς добре
 З. ὧ καλάι добре.

Средный :

Εθνοброύ.

- И. τὸ καλὸν добро
 Ρ. τῷ καλῷ доброгъ
 Δ. τῷ καλῷ, εἰς добромъ
 Β. τὸ καλὸν добро
 З. ὧ καλὸν добро.

Висшеброύ.

- И. τὰ καλὰ добра
 Ρ. τῶν καλῶν добры
 Δ. τοῖς καλοῖς, εἰς добримα
 Β. τὰ καλὰ добра
 З. ὧ καλὰ добра.

3. У овај редъ спадаю и она прилагателна, која се свршую на *vs, η, vu*, место *os, η, ov*, као :

Мушкiй :

Едноброј.

- И. *ὁ ἀπλῆς* простъ
 Р. *τῷ ἀπλῷ* простогъ
 Д. *τῷ ἀπλῷ, εἰς* простомъ
 В. *τὸν ἀπλῆν* простогъ
 З. *ὃ ἀπλὲ* простый.

Вишеброј.

- И. *οἱ ἀπλοῖ* прости
 Р. *τῶν ἀπλῶν* просты
 Д. *τοῖς ἀπλοῖς, εἰς* простима
 В. *τῆς ἀπλῆς* просте
 З. *ὃ ἀπλοῖ* прости.

Женскiй :

Едноброј.

- И. *ἡ ἀπλῆ* проста
 Р. *τῆς ἀπλῆς* просте
 Д. *τῇ ἀπλῇ, εἰς* простой
 В. *τὴν ἀπλῆν* просту
 З. *ὃ ἀπλῆ* проста.

Вишеброј.

- И. *αἱ ἀπλαῖ* просте
 Р. *τῶν ἀπλῶν* просты
 Д. *ταῖς ἀπλαῖς, εἰς* простима
 В. *τὰς ἀπλὰς* просте.
 З. *ὃ ἀπλαῖ* просте.

Среднiй :

Едноброј.

- И. *τὸ ἀπλῆν* просто
 Р. *τῷ ἀπλῷ* простогъ
 Д. *τῷ ἀπλῷ, εἰς* простомъ

В. τὸ ἀπλῶν просто.

З. ὦ ἀπλῶν просто.

Висшеброῦ.

И. τὰ ἀπλᾶ проста

Р. τῶν ἀπλῶν просты

Д. τοῖς ἀπλοῖς, εἰς простима

В. τὰ ἀπλᾶ проста

З. ὦ ἀπλᾶ проста.

4. У простіемъ езику место *vs, η, av*, говори се *os, η, on*; н. п. *ἀπλὸς, ἦ, ὄν*; место *χρυσῆς, ἦ, ἦν* златанъ, а, о, *χρυσὸς, ἦ, ὄν*.

Упражнения.

ἡ ἔξοχή	полѣ	τὸ σκαμνίον	столица
καθαρός, ἄ, ὄν	чистъ, а, о	δυνατός	якъ
τὸ πτερόν	перо	ὁ ἄνεμος	ветаръ
ελαφρός, ἄ, ὄν	лакъ, а, о	τὸ πανίον	платно
ἡ νύκτα	ноћъ	μαῦρος	црнь
σκοτεινός, ἦ, ὄν	мрачанъ, а, о	ἄσπρος	бео
ἡ θεία	стрина	ἡ δάλη	слушкиня
ἀδιάθετος	нерасположенъ	τὰ μαλλία	коса
ὁ χυμός	сокъ	κόκκινος	црвенъ
πικρός	горакъ	στεγνός	сувъ
τὸ δομάτιον	соба	τὸ ὑποκάμισον	кошуля
θερμός	топаль, врућъ	δύσκολος	тежакъ, мучанъ
αὐτός	овай	ὁ τρωκικός	турскій
ὁ ἀπλῆς	простъ	τὸ ἀπίδιον	крушка
ὑπερήφανος	гордъ	ἀπαλός	меканъ
ὁ Παῦλος	Павле	ἔχω	имамъ
ἄστατος	непостоянъ	ὁ καθρέπτης	огледало
ὠρατός	лепъ	ἱστορικός	историкъ
ἡ κοκονίτσα	господична	ἀμερόληπτος	безпристра-
χαμηλός	низакъ		станъ

ὁ βασιλικὸς κραλѣвскій
 ὑψηλὸς высокъ
 τὸ παλάτιον палата

ἡ διδαχὴ слово, предика
 ἡθικὸς правоучителанъ
 νέος младъ

Ὁ ἀῖψος τῆς ἐξοχῆς εἶναι καθαρός. — Τὸ πτερόν
 εἶναι ἐλαφρόν. — Ἡ νύκτα εἶναι σκοτεινὴ. — Ἡ θεία
 μου εἶναι ἀδιάθετη. — Ὁ χυμὸς αὐτῆς τῆς ῥίζης εἶναι
 πικρός. — Τὸ δωμάτιον εἶναι θερμόν. — Αὐτὸς ὁ ἄν-
 θρωπος εἶναι ἀπλῆς. — Ὁ Παῦλος εἶναι ὑπερήφανος.
 Ὁ καιρὸς εἶναι ἄσατος. — Ἡ κοζονίτσα ἔχει ὠραϊαν
 φωνήν. — Τὸ σακκίνιον εἶναι χαμηλόν. — Ὁ ἄνεμος
 εἶναι δυνατός. — Τὰ παντὰ εἶναι ἄσπρα καὶ μαῦρα.
 — Ἡ δάλη ἔχει κόκκινα μαλλία. — Τὰ ὑποζάμισα
 δὲν εἶναι στεγνά. — Ἡ τρωικὴ γλῶσσα εἶναι δύσκολη.
 — Τὰ ἀπίδια εἶναι ἀπαλά. — Ἐχω μικρὸν καθρέπ-
 τήν. — Ὁ καλὸς ἱσορικός εἶναι ἀμερόληπτος. — Τὸ
 βασιλικὸν παλάτιον εἶναι ὑψηλόν. — Αἱ διδασκαί τῷ νέῳ
 λερέως εἶναι ἡθικαί. —

τὸ σανίδιον доска
 τὸ πάτωμα патосъ
 ἴσιος раванъ
 γεννᾶται рађа се
 ἐλεύθερος слободанъ
 σρόγγυλος округао
 εἶδα видіо самъ
 πράσινος зеленъ
 τὸ καπέλλον шепиръ
 τὸ λιβάδι (ον) ливада
 φρόνιμος паметанъ
 ἡ ἀνταμοιβὴ награда
 ἀξιος достојанъ
 ὁ γείτων (ος) комшія
 ἔκαμε учиніо е
 εἶνα едно
 ἀσυγχώρητος неопростимъ

τὸ σφάλμα погрешка
 εὐχαριστημένος задоволянъ
 πλέσιος богатъ
 τὸ κρασί (ον) вино
 ὑγιής, сред. ὑγιѣс здравъ
 ὁ τόπος место
 δημόσιος явный
 τὸ ξενοδοχεῖον гостіоница
 ἀχώριστος нераздвоимъ
 ἡ ὑγεία здравль
 ἐπιθυμητὸς пожелателанъ
 ὁ χωλὸς ромъ
 ἡ ἐπιθυμία желя
 νὰ τρέχη да трчи
 νὰ βλέπη да види
 νὰ ἀκέη да чуе
 νὰ ἐξοδεῖη да троши

<i>να θησαυρίζη</i> да збира	<i>ὁ ἄσωτος</i> раскошанъ
блага	<i>ὁ φιλόργυρος</i> сребролю-
<i>να ἐργάζεται</i> да ради	бивъ
<i>ὁ τυφλὸς</i> слепъ	<i>ὁ φιλόλοπος</i> трудолюбивъ.
<i>ὁ κωφὸς</i> глувъ	

Даске патоса равне су. — Човекъ се рађа слободанъ. — Видіо самъ еданъ округао шеширъ на зеленой ливади. — Паметни ученици достойни су добре награде. — Комнија мой учиніо е едну неопростиму погрешку. — Богати нису свагда задовольни. — Яко вино ніе здраво. — Гостионице су явна места, — Ови су пріятели неразлучни. — Здравль е пожелателно. — Ромъ има волю да трчя, слепъ да види, глувъ да чуе, раскошанъ да троши, сребролюбивъ да збира блага, а трудолюбивъ да ради. —

Другій редъ.

Прилагателна имена другоъ реда скланяю се по трећемъ склоненію. У мушкомъ и женскомъ роду имаю еднако оконченіе:

Едноброй.

Мушка и женска :

- И. *ὁ ἢ εὐδαίμων* благополучанъ, а
 Р. *τῷ, τῆς εὐδαίμονος* благополучнога, е
 Д. *τῷ, τῇ εὐδαίμονι, εἰς* благополучномъ, ой
 В. *τὸν, τὴν εὐδαίμονα* благополучногъ, у
 З. *ὃ εὐδαίμων* благополучный, а

Вишеброй.

- И. *οἱ, αἱ εὐδαίμονες* благополучни, е
 Р. *τῶν εὐδαίμόνων* благополучны
 Д. *τοῖς, ταῖς εὐδαίμοσι, εἰς* благополучнима
 В. *τούς, τὰς εὐδαίμονας* благополучне
 З. *ὧ εὐδαίμονες* благополучни, е.

Средня :

Едноброй.

- И. τὸ εὐδαίμον благополучно
 Ρ. τῷ εὐδαίμονος благополучнога
 Д. τῷ εὐδαίμονι, εἰς благополучномъ
 В. τὸ εὐδαίμον благополучно
 З. ὃ εὐδαίμον благополучно.

Вишеброй.

- И. τὰ εὐδαίμονα благополучна
 Ρ. τῶν εὐδαίμόνων благополучны
 Д. τοῖς εὐδαίμοσι, εἰς благополучнима
 В. τὰ εὐδαίμονα благополучна
 З. ὧ εὐδαίμονα благополучна.

Едноброй.

Мушка и женска.

- И. ἀληθῆς истинить, а
 Ρ. ἀληθεῖς истинитогъ, е
 Д. ἀληθεῖ, εἰς истинитомъ, ой
 В. ἀληθῆ истинитогъ, у
 З. ἀληθῆς истинитый а.

Вишеброй.

- И. ἀληθεῖς истинити, е
 Ρ. ἀληθῶν истиниты
 Д. ἀληθέσι, εἰς истинитима
 В. ἀληθεῖς истините
 З. ἀληθεῖς истинити, е.

Средня :

Едноброй.

- И. ἀληθὲς истинито
 Ρ. ἀληθεῖς истинитогъ
 Д. ἀληθεῖ, εἰς истинитомъ
 В. ἀληθὲς истинито
 З. ἀληθὲς истинито.

Вишеброу.

- И. ἀληθῆ ἰσθινита
 Ρ. ἀληθῶν ἰσθινιτυ
 Δ. ἀληθέσι, εἰς ἰσθινιτιμα
 Β. ἀληθῆ ἰσθινита
 Ζ. ἀληθῆ ἰσθινита.

У п р а ж н е н и я.

ὁ πατήρ τε οταць нѣговъ	σπάνιος редакъ
ἐλεήμων мѣлосрданъ	ἐπιμελῆς прилѣжанъ
πρὸς κβ (вин.)	ἀνταμείβονται награђую се
πτωχὸς сирома	ὁ ἀμελῆς небрежливъ
εὐγνώμων благодаранъ	τιμωρῶνται казне се
φωτισμένος просвештенъ	ἢ εὐτυχία срећа
ὁ λαὸς народъ	ἢ εὐχαρίζησις задовољство
δυσηδαίμων суевѣранъ	συνίζαται састои се
σώφρων цѣломудренъ	ἢ ἀντάρχεια задовољство
τιμῶνται почитую се	са своимъ станѣмъ.
εὐδαίμων благополучанъ	

Ὁ πατήρ τε εἶναι ἐλεήμων πρὸς τὰς πτωχὰς καὶ οἱ πτωχοὶ εἶναι εὐγνώμονες πρὸς αὐτόν. — Ὁ φωτισμένος λαὸς δὲν εἶναι δυσηδαίμων. — Οἱ σώφρονες νεανία τιμῶνται. — Οἱ εὐδαίμονες ἄνθρωποι εἶναι σπάνιοι. — Τὰ ἐπιμελῆ παιδία ἀνταμείβονται καὶ τὰ ἀμελῆ τιμωρῶνται. — Ἡ ἀληθῆς εὐτυχία συνίζαται εἰς τὴν ἀντάρχειαν. —

ἐντελῆς савршенъ	ὁ τόπος место
μόνον само	ἢ ἀδελφί με сестра моя
εἰλικρινῆς искрениъ	νοσώδης нездравъ
ἀγαπῶνται любе се	εὐτυχῆς срећанъ
ἐγὼ я	δυσυχῆς несрећанъ
κατοικῶ обитавамъ	οἱ χαίροντες радуюћи се
εἰς ἓνα у единомъ	οἱ κλαίοντες плачући
ὑγιῆς здравъ	ὁ δῆλος слуга

αὐτὸς овай	ἀνάξιος недостоянь
ἔχει има	ἢ ἀγάπη любовь
ἕνα едногъ	οἱ γονεῖς τι родители нѣ-
εὐμενῆς благоволителань	гови
ἀπειθής непослушань	ὁ Ἄρχων господарь.
ὁ υἱὸς сынъ	

Савршенъ е само Богъ. — Искрени пріятели любесе. — Я обитавамъ у единомъ здоровомъ, а сестра моя у единомъ нездравомъ месту. — Срећни су радујући се, несрећни су плачући. — Слуга овай има едногъ благоволителногъ господара. — Непослушный сынъ есть недостоянь любви родителя нѣговы. —

Трећій редъ.

У трећій редъ спадаю прилагателна имена, коя се у мушкомъ и среднѣмъ роду скланяю по трећемъ склоненію, а у женскомъ роду по првомъ.

Мушка :

Едиоброй.

- И. πᾶς свакій
 Р. παντὸς свакогъ
 Д. παντὶ, εἰς свакомъ
 В. πάντα свакогъ
 З. πᾶς свакій.

Вишеброй.

- И. πάντες сви
 Р. πάντων свию
 Д. πᾶσι, εἰς свима
 В. πάντας све
 З. πάντες сви.

Женска :

Едиоброй.

- И. πᾶσα свака
 Р. πάσης сваке

- Д. *πάση, εἰς* свакой
 В. *πᾶσαν* сваку
 З. *πᾶσα* свака.

Вишеброй.

- И. *πᾶσαι* све
 Р. *πᾶσῶν* свию
 Д. *πάσαις, εἰς* свима
 В. *πάσαις* све
 З. *πᾶσαι* све.

Средня :

Едноброй.

- И. *πᾶν* свако
 Р. *παντός* свакогъ
 Д. *παντὶ, εἰς* свакомъ
 В. *πᾶν* свако
 З. *πᾶν* свако.

Вишеброй.

- И. *πάντα* сва
 Р. *πάντων* свию
 Д. *πᾶσι, εἰς* свима
 В. *πάντα* сва
 З. *πάντα* сва.

Мушка :

Едноброй.

- И. *ταχὺς* брзь
 Р. *ταχέος* брза
 Д. *ταχεῖ, εἰς* брзомъ
 В. *ταχὺν* брза
 З. *ταχὺ* брзый.

Вишеброй.

- И. *ταχεῖς* брзи
 Р. *ταχέων* брзи

- Д. *ταχέσι*, *εἰς* брзима
 В. *ταχεῖς* брзе
 З. *ταχεῖς* брзи.

Женска :

Едноброй.

- И. *ταχεῖα* брза
 Р. *ταχείας* брзе
 Д. *ταχεῖα*, *εἰς* брзой
 В. *ταχεῖαν* брзу
 З. *ταχεῖα* брза.

Вишеброй.

- И. *ταχεῖαι* брзе
 Р. *ταχειῶν* брзи
 Д. *ταχεῖαις*, *εἰς* брзима
 В. *ταχείας* брзе
 З. *ταχεῖαι* брзе.

Средня :

Едноброй.

- И. *ταχὺν* брзо
 Р. *ταχέος* брза
 Д. *ταχεῖ*, *εἰς* брзомъ
 В. *ταχὺν* брзо
 З. *ταχὺν* брзо.

Вишеброй.

- И. *ταχέα* брза
 Р. *ταχέων* брзи
 Д. *ταχέσι*, *εἰς* брзима
 В. *ταχέα* брза
 З. *ταχέα* брза.

На овај начинъ скланя се *χαρίεις* дражестанъ,
 женс. *χαρίεσσα*, сред. *χαρίεν*.

Слѣдуюћа два прилагателна сматраю се као
 неправилна и скланяю се овако :

Мушка :

Едноброј.

- И. πολὺς млогій
 Р. πολλῆ млогога
 Д. πολλῶ, εἰς млогомъ
 В. πολὺν млогогъ
 З. πολὺ млогій.

Вишеброј.

- И. πολλοὶ млоги
 Р. πολλῶν млоги
 Д. πολλοῖς, εἰς млогима
 В. πολλῶς млоге
 З. πολὺ млоги.

Женска :

Имен. πολλή млога, род. πολλῆς и т. д. по пр-вомъ склоненію. —

Средня :

Едноброј.

- И. πολὺ млого
 Р. πολλῆ млогога
 Д. πολλῶ, εἰς млогоме
 В. πολὺν млого
 З. πολὺ млого.

Вишеброј.

- И. πολλὰ млога
 Р. πολλῶν млоги
 Д. πολλοῖς, εἰς млогима
 В. πολλὰ млога
 З. πολλὰ млога.

Мушка :

Едноброј.

- И. μέγας, μέγαν великій
 Р. μεγάλης великога
 Д. μεγάλῳ, εἰς великомъ

- В. μέγαν, μεγάληον великогъ
 З. μέγα, μεγάληε великій.

Вишеброу.

- И. μεγάλοι велики
 Ρ. μεγάλων велики
 Δ. μεγάλοις, εις великими
 Β. μεγάλης велике
 Ζ. μεγάλοι велики.

Женска :

Имен. μεγάλη, род. μεγάλης, по првомъ склоненію. —

Средня :

Едноброу.

- И. μέγα, μεγάλο велико
 Ρ. μεγάληε великогъ
 Δ. μέγαλω, εις великомъ
 Β. μέγα, μεγάλο велико
 Ζ. μέγα, μεγάλο велико.

Вишеброу.

- И. μέγαλα велика
 Ρ. μεγάλων велики
 Δ. μεγάλοις, εις великими
 Β. μέγαλα велика
 Ζ. μέγαλα велика.

Упражненія.

θνητός	сртанъ	τὸ μῦλον	ябука
ἡ ἀρχή	почетакъ	γλυκὺς	сладакъ
ἡμισυ	полакъ, половина	ξύρον	кисео
ταχὺς	брзъ	τὸ κέρδος	добыть
ὁ Δούναβις, εἰς	Дунавъ	βαρὺς	тежакъ
βαθὺς	дубокъ	τὸ κειμήλιον	сокровиште

ἡ ζωὴ μας животь нашъ | ἡ τέχνη художество, званѣ
βραχὺς кратакъ | μακρὸς дугачакъ.

Πάντες εἰμεθα θνητοί. — Πάσα ἀρχὴ ἤμισυ παντός. — Οἱ λαοὶ εἶναι ταχεῖς. — Ὁ ποταμὸς Λίμβαρις εἶναι βαθύς. — Τὰ μῆλα εἶναι γλυκέα ἔξ ἑνά. — Κέρδος ἀσχερὸν εἶναι βαρὺ χειρήλιον. — Ἡ ζωὴ εἶναι βραχεῖα ἔξ ἡ τέχνη μακρά.

Α. Сравненія прилагателны (Αἰ συγκρίσεις τῶν ἐπιθέτων).

Кадъ се свойства више стварій межу собомъ сравне, онда може една стварь у сравненію съ другомъ неко свойство или у равномъ, или у вышемъ степену притяжавати; исто тако може нека одъ исты стварій таково свойство у найвышемъ степену имати, да све остале ствари у томе надвиси; отуда се рађаю три степена (βαθμοὶ), положительный (θετικὸς), сравнительный (συγκριτικὸς), и превосходный (ὑπερθετικὸς). Прилагателно име, стои у степену положителномъ, кадъ показуе свойство существителногъ безъ икаква сравненія, и п. ὁ σοφὸς ἄνθρωπος мударь человекъ, ὁ μικρὰ κόρη мала девойка. Сравнительный степенъ показуе, да прилагателно више единомъ него другомъ существителномъ принадлежи, и п. ὁ σοφώτερος ἄνθρωπος мудрии человекъ, ἡ μικροτέρα κόρη мания девойка. Превосходный степенъ быва, кадъ прилагателно приписуе существителномъ неко свойство у найвећой мери, и п. ὁ σοφώτατος ἄνθρωπος наймудрии человекъ, ἡ μικροτάτη κόρη наймания девойка.

Β. Образованѣ степеня прилагателны.

1. При свой разновидности оконченія, прилагателна свршую се у сравнителномъ степену скоро свагда на τέρος, τέρα, τέρον а у превосходномъ на τάτος, τάτη, τάτον. —

2. Кады се прилагателно свршуе на *ος* и *υς*, избацуе последиѣ *ς* и додае у сравнителномъ *τέρος*, у превосходномъ степену *τάτος*. Прилагателна на *ης* и *εις* избацую ове слоґове, узимаю *ες*, и после нѣґа сравнителноґ степенѣ оконченіе *τέρος* и превосходноґ *τάτος*. Прилагателна на *υς*, безъ свакоґ усеченѣ и дометанѣ, узимаю обично оконченіе сравнителноґ и превосходноґ степенѣ. Ако се прилагателна свршую на *ων*, онда примаю нараштењѣ *ες* и оконченіе *τέρος* и *τάτος*. —

Примери:

λεπτός танакъ, срав. *λεπτό-τερος*, прев. *λεπτό-τατος*
ταχύς брзъ, „ *ταχύτερος*, „ *ταχύ-τατος*
ἀληθής истинитъ „ *ἀληθ-ές-τερος*, „ *ἀληθ-ές-τατος*
χαρίεις дражестанъ „ *χαρι-ές-τερος* „ *χαρι-ές-τατος*
ἀπλῶς прость „ *ἀπλῶς-τερος*, „ *ἀπλῶς-τατος*
σοφρον цѣломудренъ „ *σοφρον-ές-τερος*, „ *σοφρον-ές-τατος*

3. Одъ сравнителноґ и превосходноґ степенѣ прави се женскій и среднїй родъ као кодъ прилагателны положителноґ степенѣ, н. в. *λεπτό-τερος*, *λεπτοτέρα*, *λεπτότερον*; *λεπτότατος*, *λεπτοτάτη*, *λεπτότατον*; и на овај начинъ у свима осталимъ. —

Примет. Кодъ прил. имена на *ος* ако е докрайный слогъ природно или положенїемъ дугъ, онда и у сравн. степену остае *ο*, ако е пакъ природно кратакъ, претвара *ο* у *ω* у сравн. и прев. степену, н. п. *σοφός* срав. *σοφώτερος* прев. *σοφώτατος*.

Одъ горњи правила изузимаю се слѣдуюћа прилагателна.

καλός добаръ, срав. *καλλήτερος*, прев. *κάλλιστος*
καλλίων
κακός зао „ *χειρότερος* „ *κάκιστος*
μέγας великїй „ *μεγαλήτερος*, „ *μεγαλώτατος*,
μεγάλος „ „ *μέγιστος*
πλησίος близкїй „ *πλησιέστερος*, „ *πλησιέστατος*

ταχύς бръзъ,	срав.	ταχύτερος,	прев.	ταχύτατος и τάχιζος
ἀγαθὸς благъ,	„	ἀμείνων,	„	ἄριστος
μικρὸς малый,	„	ἐλάσσων,	„	ἐλάχιστος
πολὺς многій	„	περισσότερος, πλείων,	„	πλεῖστος
ἀχρεῖτος неваляо	„	ἀχρειέστερος,	„	ἀχρειέστατος
προχομιένος у- чень	„	προχομιενέ- στερος	„	προχομιενέ- στατος,
прев. φίλιαιος	найлюбезниъ.			

У дружественномъ говору образувъ се сравнителный степень, кадъ се измежу члена и прилагателногъ у положительномъ степену стави речица πλέον (већъ, више) а превосходный, кадъ се измежу члена и прилагателногъ у сравнителномъ степену ова иста речица стави, н. п. μικρὸς малый, ὁ πλέον μικρὸς маный, ὁ πλέον μικρότερος найманый. —

Упражнения.

ὁ πόλεμος рать	διότι ербо
ἔνδοξος, ὁ, ἡ, славань	ἀγέννητος нерођенъ
ἡ εἰρήνη миръ	τὸ ποίημα створенъ
ἄτιμος, ὁ, ἡ безчестанъ	χοροεῖ смешѣва
προξριτώτερος предпостав- льный, больй	ὄγγλωρος бръзъ
κατέν никакво	ὄλα све
ἄλλο друго	διαπερᾶ проницава
τὸ πρᾶγμα стваръ	ἰσχυρὸς якъ, крепакъ
σεβάσμιος почитаемъ, че- станъ	ἡ ἀνάγκη нужда
τίποτε ништа	νικᾶ побѣђава
ἡ πατρίς τв отечество нѣ- гово	ἀνακαλίπτει открива
τὸ ἀνώτατον найвише	ὁ κροκόδειλος крокодилъ
τὸ ὄν суштество	τὸ αὐτόν τв яе нѣгово
	τρανὸς великй
	ὁ χηνίσσιος гушчйи
	γίνεται быва.

Πόλεμος ἐνδοξος ἀπὸ εἰρήνην ἄτιμον εἶναι πάντοτε προκριωτέρος. — Ἀπὸ τὴν ἀρετὴν κἀνὲν ἄλλο πρᾶγμα δὲν εἶναι σεβασμιώτερον. — Τίποτε ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει γλυκύτερον ἀπὸ τὴν πατρίδα τι. — Τὸ ἀνώτατον ὄν εἶναι ὁ Θεὸς, διότι εἶναι ἀγέννητος. — τὸ εὐμορφώτατον ὁ κόσμος, διότι εἶναι ποίημα τῆ Θεῶ. — τὸ μέγιστον ὁ τόπος, διότι τὰ πάντα χωρεῖ. — τὸ ὀγλιγώρτατον ὁ νῆς, διότι ὅλα διαπερᾶ. — τὸ ἰσχυρότατον ἡ ἀνάγκη, διότι ὅλα νικᾶ. — τὸ σοφώτατον ὁ καιρὸς, διότι ὅλα ἀνακαλύπτει. — Ὁ κροκόδειλος ἀπὸ ἐλάχιστον γίνεται μέγιστος, διότι τὸ αὐγὸν τι δὲν εἶναι τρανώτερον ἀπὸ τὸ χηνίσιον. —

ἡ ἄργητα безпосленость
φθείρεται квари се
κοινὸς обнтыи
ἡ Ἀφροδίτη Венера
τὸ μέλι, род. μέλιτος медъ
ἀσθενὴς слабъ
εὐσεβὴς благочестивъ
ἐγκρατὴς умѣрень

ὁ σύμβουλος совѣтникъ
ἡ ἀναρχία безвластiе
ὑπάρχει существуе, има
τὸ κακὸν зло
πολλάκις много пута, често
στο
μεταξὺ межу (род.)

Животъ више людий квари се одъ безпослености. — Смрть е обшта и найблагородниѣма и найневалялиѣма. — Венера е была найлепша жена. — Речи су твоѣ слађе одъ меда. — Старци су слабиѣ одъ млади. — Найблагочестивиѣ люди есу и найблагополучниѣ. — Сократъ е быо найумѣренѣи и вайцѣломудренѣи межу людма. — Совѣтникъ е найбольиѣ време. — Одъ безвластiа нема већегъ зла. — Найгори су често срећниѣ.

IV.

ИМЕ БРОИТЕЛНО.

1. Име бройтелно показуе брой лица или стварий, н. п. ἕνας κῆπος една башта; πέντε πρόβατα петъ оваца.

2. Броителна делесе на основна, редна и умложителна.

3. Основна броителна показую, колико има стварій или лица, н. п. *ένας* еданъ, *δύω* два и т. д.

А. Основна броителна есу слѣдуюћа:

είς, ένας, μία, έν, ένα еданъ, една, едно

δύω два

τρεις, τρία три

τέσσαρες, τέσσαρα четири

πέντε петъ

έξη, έξ шесть

έπτά седамъ

οχτώ осамъ

έννέα деветъ

δέκα десетъ

ένδεκα еданаестъ

δώδεκα дванаестъ

δεκατρεις, α тринаестъ

δεκατέσσαρες, α четрнаестъ

δεκαπέντε петнаестъ

δεκαέξ шестнаестъ

δεκαεπτά седамнаестъ

δεκαοχτώ осамнаестъ

δεκαέννέα деветнаестъ

είκοσι двадесетъ

триάκοντα, τριάντα тридесетъ

τεσσαράκοντα, σαράντα четрдесетъ

πεντήκοντα, πενήντα педесетъ

έξήκοντα, έξήντα шесетъ

έβδομήκοντα, έβδομήντα седамдесетъ

ογδοήκοντα, ογδοήντα осамдесетъ

έννεήκοντα, έννεήντα деведесетъ

έκατόν сто

διακόσιοι, αι, α двеста

τριακόσται, αι, α триста
 τετρακόσται, αι, α четири стотине
 πεντακόσται, αι, α петъ стотина
 ἑξακόσται, αι, α шесть стотина
 ἑπτακόσται, αι, α седамъ стотина
 ὀκτακόσται, αι, α осамъ стотина
 ἑννεακόσται, αι, α деветъ стотина
 χίλιοι, αι, α иляда
 δύο χιλιάδες две иляде
 τρεῖς χιλιάδες три иляде и т. д.

Скланяиѣ основны бройтелины :

	мушка	женска
И.	εἷς, ἕνας еданъ	μία една
Р.	ἑνός едногъ	μιάς едне
Д.	ἐνὶ, εἰς едномъ	μιά εἰς едной
В.	ἕνα едногъ	μίαν едну.

Средня :

И.	ἕν, ἕνα едно
Р.	ἑνός едногъ
Д.	ἐνὶ едномъ
В.	ἕν, ἕνα едно.

Мушка и женска :

И.	τρεῖς три
Р.	τριῶν трию
Д.	τριῶν, εἰς трима
В.	τρεῖς три.

Средня.

И.	τρία три
Р.	τριῶν три
Д.	τριῶν, εἰς трима
В.	τρία три.

мушка и женска:

- И. *τέσσαρες* четворо
 Ρ. *τεσσάρων* четворо
 Δ. *τέσσαρσι, εἰς* четворима
 Β. *τέσσαρας* четворо.

средня:

- И. *τέσσαρα*
 Ρ. *τεσσάρων*
 Δ. *τέσσαρσι*
 Β. *τέσσαρα.*

1. Остала основна броеителна почевши одъ петъ до стотине нескланяю се, одъ две стотине пакъ до иляде скланяю се као прилагателна имена прве класе у вишеброју.

2. Основна броеителна постаю и суштествителна, која се могу разделити на три класе.

3. Прва класа заузима броеителна, која се свршую на *αριά*; она се придеваю како лицама, тако и стварима, н. п. *δεκαριά* десетина; *ἐνδεκαριά* единаестина; *δωδεκαριά* дванаестина; *δεκαπενταριά* петнаестина; *εἰκοσαριά* дваестина; *εἰκοσιπενταριά* дваестпетина; *τριακταριά* триестина; *σαρακταριά* четрестина; *ἐκατοσῆ* стотина; *διακοσαριά* количина одъ две стотине; *τριακοσαριά* три стотине, и т. д.

4. У другу класу спадаю она, која се свршую на *αρα* и која се саюжаваю са броемъ картій и новаца, н. п. *δωάρα* двойка; *τριάρα* тройка; *τεσσεράρα* четворка; *πεντάρα* петица и петакъ; *ἕξάρα* шестица и шестака; *ἑπτάρα* седмица; *ὀκτάρα* осмица; *ἐννεάρα* деветица; *δεκάρα* десетка и десетакъ; *οἰκοσάρα* двадесетакъ; *τριακτάρα* тридесетакъ и т. д.

5. Кадъ се одъ *αρα* промени крайнѣ *α* у *ι*, онда постае име суштествително средиѣгъ рода, н. п. *δωάρι*, *τριάρι*, *πεντάρι*, *ἕξάρι* и т. д.

6. Трећа класа заузима суштествителна, која се придаю само броевима, н. п. *ἡ μονάς* или *μονάδα* единица; *ἡ δεκάς* или *δεκάδα* десетица; и *ἐκατοντιάς* или *ἐκατοντιάδα* стотина; *ἡ χιλιάς* или *χιλιάδα* иляда; *ἡ μυριάς* или *μυριάδα* десетъ иляда.

В. Редна броителна.

1. Редна броителна показую, у комъ в реду име суштествително, н. п. *πρῶτος* првый, *δεύτερος* другій и т. д.

1. Редна броителна есу слѣдуюћа:

- πρῶτος*, η, ου првый, а, о
δεύτερος, α, ου другій, а, о
τρίτος, η, ου трећій, а, е
τέταρτος, η, ου четвертый, а, о
πέμπτος, η, ου петый, а, о
ἕκτος, η, ου шестый, а, о
ἑβδομος, η, ου седмый, а, о
ὄγδοος, η, ου осмый, а, о
ἐννιάτος, η, ου деветый, а, о
δεκάτος, η, ου десетый, а, о
ἐνδεκάτος, η, ου еданаестый, а, о
δωδέκατος, η, ου дванаестый, а, о
δέκατος τρίτος, η, ου тринаестый, а, о
δέκατος τέταρτος, η, ου четрнаестый, а, о
δέκατος πέμπτος, η, ου петнаестый, а, о
δέκατος ἕκτος, η, ου шеснаестый, а, о
δέκατος ἑβδομος, η, ου седамнаестый, а, о
δέκατος ὄγδοος, η, ου осамнаестый, а, о
δέκατος ἐννιάτος, η, ου деветнаестый, а, о
εἰκοσὸς, ἡ, οὐν двадесетый, а, о
εἰκοσὸς πρῶτος, η, ου двадесеть првый, а, о
εἰκοσὸς πέμπτος, η, ου двадесеть петый, а, о
τριακοσὸς, ἡ, οὐν тридесетый, а, о
τεσσαριχοσὸς, ἡ, οὐν четрдесетый, а, о
πεντηκοσὸς, ἡ, οὐν педесетый, а, о
ἑξηκοσὸς, ἡ, οὐν шесдесетый, а, о
ἑβδομηκοσὸς, ἡ, οὐν седамдесетый, а, о
ὀγδοηκοσὸς, ἡ, οὐν осамдесетый, а, о
ἐννενηκοσὸς, ἡ, οὐν деведесетый, а, о

ἑκατοσὸς, ἦ, ὄν стотинный, а, о.
 χίλιος, ἦ, ὄν илядный, а, о.

3. Ова бронтелна скланяю се као прилагателна имена прве класе.

В. Умложителна бронтелна.

1. Умложителна бронтелна показую, колико в пута суштествително узето и саюжено, и. п. διπλῆς или διπλάσιος двогубъ или двострукъ; δεκαπλῆς или δεκαπλάσιος десетогубъ или десетострукъ, и т. д. Кодъ ἑκατὸν умеће се јоштъ частица τα, и. п. ἑκατονταπλῆς или ἑκωντοπλάσιος стогубъ или стострукъ.

2. Осимъ овы има јоштъ умложителны бронтелны, коя показую, колико в пута што чинѣно, и. п. ἅπαξ еданпутъ, δις двапутъ, τρις трипутъ, τετρακίς четири пута и т. д. додавајући кореномъ окончению частицу ακίς; но у обичномъ говору узима се речъ φορὰ за путъ, и. п. μίαν φορὰν еданпутъ, δύο φοραῖς (βολαῖς) двапутъ, ἑκατὸν φοραῖς сто пута, χίλιαις φοραῖς иляду пута.

Упражненія.

ὁ Ρῶσσος Русь	ἡ σημαία барякъ, застава
ἐκίνησαν вренули су се	τώρα садъ
ἐμπρὸς напредъ	ἔχω имамъ
τὸ τηλέβολον тошъ	τῆτο то
ἡ μάχη битка	ἔγεινε было в
ἐσκότωσαν убили су	ὁ Φεβρουάριος Фебруаръ
ὁ ἐχθρὸς неприятель	τὸ κεφάλαιον глава
ἐπῆραν узели су, задобили су	ὁ τόμος часть
	ὁ χρόνος година
τὸ πυρόβολον, τὸ τσιρέχι пушка	ἡ κυβέρνησις влада, правителство

ὁ Ἀλέξανδρος	Александръ	τὸ τέταρτον	четвѣртъ, фр-
ὁ Νικόλαος	Николай		таль
ὁ αὐτοκράτωρ	самодржаць	ἔλα	оди, доѣи
ἡ Ἥλιάς, ἄδος	илиада (Ο-	τὸ γεῦμα	ручакъ
μυροβα)		ἡ ὥρα	сатъ
ἦλθε	дошао е	σήμερον	данасъ
μετὰ	после (вин. пад.)	ὁ Ἀπριλλίος	Априль
κτυπῶν	пуцаю, удараю		

Οἱ Ρῶσσοι ἐκίνησαν ἐμπρὸς μὲ δώδεκα χιλιάδας, τριακοσίαις σαράντα ἀνθρώπων, χίλια διακόσια ἑβδομήντα ἄλογα καὶ πενήντα ἕξ τηλέβολα. — Εἰς τὴν μάχην ἐσκώτωσαν τρεῖς χιλιάδας πεντακοσίαις ὀγδοήντα ἐχθροῦς, ἐπῆραν τέσσαρας χιλιάδας καὶ δέκα πυροβόλα (ισφεία), δεκατρία τηλέβολα ἔ τριάντα πέντε σημαίας. — Τώρα ἔχω τριάντα τέσσαρας χρόνους. — Τῦτο ἔγεινε εἰς τὰς ὀκτὼ Φεβρουαρίαι. — Τὸ κατὰ τὸ τρίτον τῷ τόμῳ πρώτου. — Εἰς τὸν δέκατον ἔκτον χρόνον τῆς κυβερνήσεως τῷ Ἀλεξάνδρῳ πρώτου. — Νικόλαος ὁ πρῶτος, αὐτοκράτωρ τῶν Ρῶσσων. — Τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Ἥλιάδος. — Ἦλθε εἰς τὰς πέντε μετὰ τὸ μεσημέρι. — Κτυπῶν δύο ἔ τρία τέταρτα. — Ἔλα εἰς τὴν μίαν μετὰ τὸ γεῦμα. — Ἦ ὥρα εἶναι δύο ἡμισυ. — Σήμερον εἶναι ἡ πρώτη Ἀπριλλίου. —

ἡ οἰκία	кућа	τὸ μαγειρεῖον	куйна
ὄπῃ	гди	τὸ κατώγειον	подрумъ
κατοικῶ	обитавамъ	τὸ ἀχῆρι	штала
ἔχει	има	τί	шта, каково?
τὸ πάτωμα	катъ, бой	τὸ ἐνοίκιον	кирия за кућу
ἡ ἀνλῆ	авлия, дворъ	τὸ φορῖνι (ον)	форинта
ἡ κατοικία	обиталиште	πόσος, η, ον	коλικίη, а, ο
συνίσταται	состои се	ὁ μῆνας (ὁ μῆν, ηνὸς)	με-
ἀπὸ	одъ (вин. пад.)	σεць	
ἡ αἶθρα	сала	σοχάζομαι	мислимъ

ἦτοι или	ακόμη	іоштѣ
ἡ ἑβδομάς, ἄδος	τὸ φλωρὶ (οὐ)	дукать
седмица	ἔχθες	юче
μὲ ми	ἔχασα	изгубіо самъ
χρεώσεῖ дугуе	τὸ τάληρον	талирь.

Кућа, гди обитавамъ, има четири боя, и две велике аваліе. — Обиталиште мое састои се изъ едне сале, петъ соба, две куйне, едногъ подрума, едне штале за четири коня. — Шта плаћате киріе? — Четири стотине и четрнаестъ форинтій. — Колико дана има овај мѣсець? — Тридесетъ, мислимъ. — Една година има триста шесетъ петъ дана, или педесетъ две неделѣ и еданъ данъ. — Дугуе ми іоштѣ седамдесетъ форинтій. — Юче самъ изгубіо два талира. —

V.

МЕСТОИМЕНІЕ.

1. Местоименіе есть скланяема часть говора, коя заступа место существительного имени.

2. Местоименія деле се на лична (προσωπικαὶ), присвоителна (κτητικαὶ), показателна (δεικτικαὶ), односительна (ἀναφορικαὶ), вопросительна (ερωτηματικαὶ), повраћательна (ἀντιπαθεῖς) и неопредѣлена (ἀόριστοι).

А. Лична местоименія.

1. Лична местоименія зову се она, коя лице показую. Таковы има три: ἐγὼ я, σὺ ты, αὐτὸς онъ. Я представляю прво лице, ты, друго, а онъ треће, и скланяю се на слѣдуюћій начинъ:

Прво лице.

Едноброй.

И.	ἐγὼ	я
Р.	ἐμῆ, μῆ	мене

Д.	μοῖ, εἰς	мени, ми
В.	ἐμὲ, ἐμένα, με	мене, ме.

Вишеброй.

И.	ἡμεῖς	мы
Р.	ἡμῶν, μᾶς	насъ
Д.	ἡμῖν, εἰς	нама
В.	ἡμᾶς, μᾶς	насъ.

Друго лице.

Едиоброй.

И.	σὺ, ἐσὺ	ты
Р.	σῷ	тебе
Д.	σοῖ, εἰς	теби, ти
В.	σέ, ἐσέ, ἐσένα	тебе, те
З.	σὺ, ἐσὺ	ты.

Вишеброй.

И.	ὑμεῖς, σεῖς, ἐσεῖς	вы
Р.	ὑμῶν, σαῖς	васъ
Д.	ὑμῖν, εἰς	вама
В.	ὑμᾶς, σαῖς, ἐσαῖς	васъ
З.	ὑμεῖς, σεῖς, ἐσεῖς	вы.

Трѣће лице.

Мужка :

*Едиоброй.**Вишеброй.*

И.	αὐτός	онъ	αὐτοὶ	они
Р.	αὐτῷ	нѣга	αὐτῶν	нѣи
Д.	αὐτῷ, εἰς	нѣму	αὐτοῖς, εἰς	нѣима
В.	αὐτὸν	нѣга	αὐτῶς	оне.

Женска :

*Едиоброй.**Вишеброй.*

И.	αὐτή	она	αὐταὶ	оне
Р.	αὐτῆς	нѣ	αὐτῶν	нѣи

Д.	αὐτῆ, εἰς	нѡѢ	αὐταῖς, εἰς	нѣма
В.	αὐτῆν	нЮ	αὐτὰς	нѣи.

Средня :

Едноброй.

И.	αὐτὸ	оно	αὐτὰ	она
Р.	αὐτῶ	нѣга	αὐτῶν	нѣи
Д.	αὐτῶ, εἰς	нѣму	αὐτοῖς, εἰς	нѣма
В.	αὐτὸ	оно	αὐτὰ	она.

2. У израженіама учтивости узимаю Грци за друго и треће лице ова местоименія :

τῆ	λόγον	σι	ты
τῆ	λόγον	σας	вы
τῆ	λόγον	τι	онѣ
τῆ	λόγον	της	она
τῆ	λόγον	των	они.

3. Местоименія бываю усечена у сва три лица, сва три рода и оба броя, кадъ се првый слогъ изостави. Овако усечено употребљава се свуда, гди се и у србскомъ езикѣ усеча, н. п. некаже се ἐγὼ αὐτὸν εἶδα, него ἐγὼ τὸν εἶδα я самъ га видію. Αὐτὸς τῆ εἰδειξε τὸ βιβλίον του, а не αὐτὸς αὐτῆ εἰδειξε τὸ βιβλίον του, онѣ іоѣ е показао кнѣигу свою. — Ἐσὺ τὰς ἑμαθες γινῶσιν, ты си іѣ научію памети, а не ἐσὺ αὐτὰς ἑμαθες γινῶσιν. Αὐτὸς μὲ ἐβλεπε онѣ ме е гледао; ὁ κύριος σὰς ἐχαιρέτησε господаръ васъ е поздравію и т. д.

Упражненія.

γράφω пишемъ

παίζεις играшь

τιμῶ почитуемъ

ὑπακούω слушаемъ, послу-

шавъ самъ

εὐχαρίσως задовольно, ра-
до

συγχαίρομεν честитамо

ἡ τύχη судьбина

ἔδωκε дала е

ἡ κατάσασις, εως	станѣ	ἔφερες	doneo	си
ἡ ὑπεράσπισις, εως	защит-	ἡ γραμματικὴ	граматика	
ἡνѣ	henѣ	δάνεισε	позайми	
τὸ ἔργον	дѣло	τὸ κορυλλομάχαιρον	Федер-	
ὁ πολεμησῆς	ратникъ	месерь		
ἂν ако		ἰδὲ	ето	
φύγετε	побегнете	ὅμως	али	
ὄλος, η, ον	савъ, сва, сво	κόπτει	сече	
χάνεται	губи се, пропада	ἐπροόδενσε	напредовао	е
ἐὰν ако		ἀρκετὰ	доста	
βλάβης	шкoдишъ	ἑλληνικὸς, ἡ, ὄν	грчкίῃ, а, ο	
τῷ λόγῳ	σὺ ты	δίδω	даемъ	
τότε	онда	ἡ ἄδεια	дозволенѣ	
διαφέρεσαι	разликуешъ	се	συνοδεύσητε	пратите

Ἐγὼ γράφω ἔσὺ παίζεις. — Σὲ τιμῶ, ἀγαθὲ διδάσκαλε. — Ὁ πάτερ σὲ ὑπακίω εὐχαρίσως. — Ἡμεῖς σᾶς συγκαίρομεν. — Ἡ τύχη σᾶς ἔδωκε καλὴν κατάσασιν. — Ἡ ὑπεράσπισις τῆς πόλεως εἶναι τὸ ἔργον σας, ὦ πολεμιστᾶι, ἂν ἔσεῖς φύγετε, ὅλη ἡ πόλις χάνεται. — Ἐὰν μὲ βλάβης τῷ λόγῳ σὺ, τότε δὲν διαφέρεσαι ἀπὸ τὸν ἐχθρόν μου. — Μοὶ ἔφερες τὴν γραμματικὴν; — Δάνεισέ μοι τὸ κορυλλομάχαιρον. — Ἰδὲ, ὅμως αὐτὸ δὲν κόπτει. — Αὐτὸς ἐπροόδενσε ἀρκετὰ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. — Σᾶς δίδω ἄδειαν γὰρ μὲ συνοδεύσητε.

ἐπαρήγγειλε	препоручио	е	Ἐὰ	ἔχω	имаѣу
γὰρ εἰπὼ	да	кажемъ	ἡ	τιμὴ	честь
γνωρίζετε	познаете		γὰρ	εἰδῶ	да
ὁ νιός	τι	σινѣ	нѣговъ	ἡ	ἔσπερα
γνωρίζω	познаемъ		ἀκούω	чуемъ	
πολὸν	καλὰ	врλο	добро	γὰρ	ὠμιλῶν
ἀξιέρατος	любведостоянѣ		ἀκούσατε	чуйте	
ὁ νέος	младинѣ		παιδί	μου	дете
			μoε		мое

προξενεῖτε	причинявате	ὁ Γάλλος	Французъ	
ἢ κεφαλοπονία	главоболя	ἤγορασα	купю самъ	
ἀπὸ πᾶ	одакле	τὸ χυλιάριον	кашика	
ἢ Ἑλλάς,	ἀδος	Γρчка	βλέπει	види
διαφέρεσθε	разликуете се	κάθε	свакѣй	
εἶμαι	есамъ	εἶσθε	есте.	

Препоручю ми е, да вамъ то кажемъ. — Познаете и вы сынове нѣгове. — Познаемъ и въро добро. — Они су добри и любведостойни младићи. — Имаћу честь да васъ видимъ ово вече. — Ето браће мое, чуемъ ии, да говоре. — Слушайте, децо моя, вы ми причинявате млоге главоболѣ. — Одъ куда сте господине? — Я самъ изъ Грчке. — Вы се неразликуете одъ едногъ Француза. — Купю самъ му шесть кашика. — Онъ е види свакиѣ данъ. —

Б. Присвоителна местоименія.

1. Местоименія присвоителна показую, коме шта принадлежи, и скланяю се на слѣдуюћий начинъ.

Мушка :

Едноброј.

И.	ὁ ἰδικός μου	мой
Р.	τῷ ἰδικῷ μου	могъ, могъ
Д.	εἰς τὸν ἰδικόν μου	момъ
В.	τὸν ἰδικόν μου	могъ.

Вишеброј.

И.	οἱ ἰδικοί μου	мои
Р.	τοῖς ἰδικῶν μου	мои
Д.	εἰς τὰς ἰδικάς μου	моима
В.	τὰς ἰδικάς μου	мои.

Женска :

Едноброй.

- И. ἡ ἰδική μου моя
 Ρ. τῆς ἰδικῆς μου мое
 Δ. εἰς τὴν ἰδικήν μου мою
 Β. τὴν ἰδικήν μου мою.

Вишеброй.

- И. αἱ ἰδικαί μου мое
 Ρ. τῶν ἰδικῶν μου мой
 Δ. εἰς τὰς ἰδικάς μου мои
 Β. τὰς ἰδικάς μου мое.

Средня :

Едноброй.

- И. τὸ ἰδικόν μου мое
 Ρ. τῷ ἰδικῷ μου моегъ , могъ
 Δ. εἰς τὸ ἰδικόν μου момъ ,
 Β. τὸ ἰδικόν μου мое.

Вишеброй.

- И. τὰ ἰδικά μου моя
 Ρ. τῶν ἰδικῶν μου мои
 Δ. εἰς τὰ ἰδικά μου мои
 Β. τὰ ἰδικά μου моя.

Μυшка :

Едноброй.

- И. ὁ ἰδικός σου твой
 Ρ. τῷ ἰδικῷ σου твоегъ , твогъ
 Δ. εἰς τὸ ἰδικόν σου твою
 Β. τὸ ἰδικόν σου твою.

Вишеброй.

- И. οἱ ἰδικοί σου твои
 Ρ. τῶν ἰδικῶν σου твои

Δ.	εἰς τὰς ἰδικάς σε	ТВОИМА
Β.	τὰς ἰδικάς σε	ТВОЕ.

Женска :

Ἐдноброῦ.

И.	ἡ ἰδική σε	ТВОЯ
Ρ.	τῆς ἰδικῆς σε	ТВОЕ
Δ.	εἰς τὴν ἰδικήν σε	ТВОЮЮ
Β.	τὴν ἰδικήν σε	ТВОЮ.

Вишеброῦ.

И.	αἱ ἰδικαί σε	ТВОЕ
Ρ.	τῶν ἰδικῶν σε	ТВОИ
Δ.	εἰς τὰς ἰδικάς σε	ТВОИМА
Β.	τὰς ἰδικάς σε	ТВОЕ

Средня :

Ἐдноброῦ.

И.	τὸ ἰδικόν σε	ТВОЕ
Ρ.	τῷ ἰδικῷ σε	ТВОГЪ
Δ.	εἰς τὸ ἰδικόν σε	ТВОМЪ
Β.	τὸ ἰδικόν σε	ТВОЕ.

Вишеброῦ.

И.	τὰ ἰδικά σε	ТВОЯ
Ρ.	τῶν ἰδικῶν σε	ТВОИ
Δ.	εἰς τὰ ἰδικά σε	ТВОИМА
Β.	τὰ ἰδικά σε	ТВОЯ.

Μυшка :

Ἐдноброῦ.

И.	ὁ ἰδικός τε	НѢГОВЪ
Ρ.	τῷ ἰδικῷ τε	НѢГОВОГЪ
Δ.	εἰς τὸν ἰδικόν τε	НѢГОВОМЪ
Β.	τὸν ἰδικόν τε	НѢГОВОГЪ.

Вишеброῦ.

И.	οἱ ἰδικοί τε	НѢГОВИ
Ρ.	τῶν ἰδικῶν τε	НѢГОВЫ

Д.	εἰς τὰς ἰδικάς τι	нѣговыма
В.	τὰς ἰδικάς τι	нѣгове.

Женска:

Едноброй.

И.	ἡ ἰδική τι	нѣгова
Р.	τῆς ἰδικῆς τι	нѣгове
Д.	εἰς τὴν ἰδικήν τι	нѣговой
В.	τὴν ἰδικήν τι	нѣгову.

Вишеброй.

И.	αἱ ἰδικαί τι	нѣгове
Р.	τῶν ἰδικῶν τι	нѣговы
Д.	εἰς τὰς ἰδικάς τι	нѣговыма
В.	τὰς ἰδικάς τι	нѣгове.

Средна:

Едноброй.

И.	τὸ ἰδικόν τι	нѣгово
Р.	τῷ ἰδικῷ τι	нѣговогъ
Д.	εἰς τὸ ἰδικόν τι	нѣговомъ
В.	τὸ ἰδικόν τι	нѣгово.

Вишеброй.

И.	τὰ ἰδικά τι	нѣгова
Р.	τῶν ἰδικῶν τι	нѣговы
Д.	εἰς τὰ ἰδικά τι	нѣговыма
В.	τὰ ἰδικά τι	нѣгова.

2. На истый начинъ склана се ὁ ἰδικός της нѣвъ, ἡ ἰδική της нѣна, τὸ ἰδικόν της нѣно; ὁ ἰδικός μας нашъ, ἡ ἰδική μας наша, τὸ ἰδικόν μας наше; ὁ ἰδικός σας вашъ, ἡ ἰδική σας ваша, τὸ ἰδικόν σας ваше; ὁ ἰδικός των нѣювъ, ἡ ἰδική των нѣюва, τὸ ἰδικόν των нѣюво.

3. У книжевногъ езика узимаю Грци при-
своителна местоименія славскогъ езика, као:

Ὁ ἐμὸς μοῖ, ἢ ἐμὴ μοῖ, τὸ ἐμὸν μοῖ; ὁ σὸς твоῖ
 ἢ σὴ твоῖ, τὸ σὸν твоῖ. Ὁ ἡμέτερος нашъ, ἢ ἡμετέρα
 наша, τὸ ἡμέτερον наше; ὁ ὑμέτερος вашъ, ἢ ὑμετέρα
 ваша, τὸ ὑμέτερον ваше.

4. Присвоителна местоименія ὁ ἰδικός μου, и т.
 д. нестое никадъ скопчана са суштествителнимъ,
 него само онда кадъ заступаю место имена суште-
 ствительногъ, н. п. ἐγὼ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ σὺ δὲν
 τιμᾷς τὸν ἰδικόν σου, я почитуемъ отца моего, а ты не-
 почитуешь твогъ. А кадъ стои суштествително са
 местоименіемъ присвоителнимъ, онда се само части-
 ца μου, σου, τι, μᾶς, σᾶς, των после суштествительногъ
 ставля, н. п. οἱ ἀδελφοί μας καὶ αἱ ἀδελφαί σου εἶναι
 καλὰ παιδιά, браћа моя и сестре твоє есу добра
 деца.

Упражненія.

ἔχασε	изгубио е	πρὸ ολίγου	недавно, мало
ἢ σκίαμα	капа		пре
ἐπώλησε	вродао, ла, ло	ἔχασε	изгубила е
ε		τρία	три
ἤνθραν	нашли су	τὸ τέκνον	чедо
ἔδωσαν	дали су	τὸ κάσανον	вестень
καὶ κόψαν	да зарежу, се-	ἔχασαν	изгубили су
ку		τὸ φύλλον	листь
τὸ κονδύλιον	перо	ἔλεσε	пао е
ἢ φίλη	пріятељица	κάτω	доле
γράφει	пише	τὸ χαρτίον	артія
σήμερον	данасъ	ἢ μελίανη	мастило
πρὸς	къ (вин.)	ὄχι	не
ὁ ἀνεψιὸς	синоваць	εἶναι	есть.

Ὁ ἀδελφός μου ἔχασε τὴν σκίαμάν σου. — Ἡ ἀδελ-
 φή σου ἐπώλησε τὸ βιβλίον σου. — Οἱ φίλοι μας ἤνθραν

τὸ κονδυλομάχαιρόν σας, καὶ τὸ ἔδωσαν εἰς τὰς ἀδελφάς σας, νὰ κόψωσι τὰ κονδυλιά των. — Ἡ φίλη μου γράφει σήμερον πρὸς τὸν ἀνεψιόν της. — Ἡ δυστυχὴς πρὸ ὀλίγου ἔχασε τὰ τρία τέκνα της. — Αἱ κασανέαι ἔχασαν τὰ φύλλα των. — Τὸ καπέλλον μου ἔπεσε κάτω. — Τὸ χαρτίον μου εἶναι ἄσπρον καὶ τὸ ἰδικόν σου εἶναι μαῦρον. — Ἡ μελάνη σου εἶναι ἄσπροτέρα ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου. — Αὕτη εἶναι ἡ οἰκία μου καὶ ὄχι ἡ ἰδική σου. —

κτισμένος сазиданъ
παρὰ него
ζητῶν траже
ἡ ἑμαῖα кола
προτιμᾷ предпочитует
ἡ κάμαρα соба
τὸ αἰσθημα чувство
ἐνάντιος противанъ
τὸ ὑπόδημα чизма
πῶ гди

ἔβαλες метнуо си
τὸ δακτυλίδιον прстенъ
διατὶ зашто
ἄφησες оставио си
ἔστειλες послао си
τὸ φόρεμα альина
ὁ δείκτης показатель, ска-
залька
τὸ ὀρολόγιον сатъ
ἔσπασε пукао ла, ло, е.

Кућа наша бољ е сазидана него ваша. — Мое су альине нове. — Гди си метнуо мой прстенъ? — Зашто га ниси оставио на асталъ твой. — Ёси ли послао чизме мое? — Сказалька сата нѣговогъ пукла е. — Траже кола моя а не твоя. — Ето мой ковь, а не твой. — Онъ предпочитует мою соба, а не нѣову. — Ваша чувства противна су монма. —

В. Показателно местоимение.

1. Показателна су местоимения она, која што-годь показую; она су слѣдуюћа:

Мушка.

Едноброј.

Вишеброј.

И. њтој

тај

њтои

тиј

Р. тајте

тога

тѣτων

тиј

Д.	τῷτω, εἰς	томе	τῷτοις	тима
В.	τῷτων	тога	τῷτας	те.

Женска :

Едноброй.

И.	αὐτή	та	αὐται	те
Р.	ταύτης	те	τῶτων	тій
Д.	ταύτη, εἰς	той	ταύταις	тима
В.	ταύτην	ту	ταύτας	те.

Вишеброй.

Средня :

Едноброй.

И.	τῷτο	то	ταῦτα	та
Р.	τῷτε	тога	τῶτων	тій
Д.	τῷτω, εἰς	томе	τῷτοις, εἰς	тима
В.	τῷто	то	ταῦτα	та.

Вишеброй.

Мушка :

Едноброй.

И.	τοιῷτος	таквѣй	τοιῷτοι	такви
Р.	τοιῷте	таквогъ	τοιῷτων	таквы
Д.	τοιῷτω, εἰς	таквомъ	τοιῷτοις	таквымъ
В.	τοιῷτων	таквогъ	τοιῷτας	такве.

Вишеброй.

Женска :

Едноброй.

И.	τοιαυτή	таква	τοιαυται	такве
Р.	τοιαυτης	такве	τοιῶτων	таквы
Д.	τοιαυτή, εἰς	таквой	τοιαυταις, εἰς	таквымъ
В.	τοιαυτην	такву	τοιαυτας	такве.

Вишеброй.

Средня :

Едноброй.

И.	τοιῷто	такво	τοιῷта	таква
Р.	τοιῷте	таквогъ	τοιῷτων	таквы
Д.	τοιῷτω, εἰς	таквомъ	τοιῷτοις	таквымъ
В.	τοιῷто	такво	τοιῷта	таква.

Вишеброй.

2. У простомъ говору узима се за таквѣй τέτοιος, таква τέτοια, такво τέτοιον, и ова се скланяю као прве класе прилагателна имена. —

Мушка :

<i>Εδιобрοῦ.</i>		<i>Вишеброῦ.</i>		
И.	ἐκεῖνος	онай	ἐκεῖνοι	они
Р.	ἐκεῖνα	оногъ	ἐκείνων	оны
Д.	ἐκεῖνω, εἰς	ономъ	ἐκεῖνοῖς, εἰς	онымъ
В.	ἐκεῖνον	оногъ	ἐκεῖνας	оне.

Женска :

<i>Εδιобрοῦ.</i>		<i>Вишеброῦ.</i>		
И.	ἐκεῖνη	она	ἐκεῖναι	оне
Р.	ἐκεῖνης	оне	ἐκείνων	оны
Д.	ἐκεῖνῃ, εἰς	оной	ἐκεῖναις, εἰς	оныма
В.	ἐκεῖνην	ону	ἐκεῖνας	оне.

Средня :

<i>Εδιобрοῦ.</i>		<i>Вишеброῦ.</i>		
И.	ἐκεῖνο	оно	ἐκεῖνα	она
Р.	ἐκεῖνα	оногъ	ἐκείνων	оны
Д.	ἐκεῖνω, εἰς	ономъ	ἐκεῖνοῖς	онымъ
В.	ἐκεῖνο	оно	ἐκεῖνα	она.

ὁ κύριος господинъ
πολὺ много, врло
εὐπροσῆγορος учтивъ
ἀρέσκει допада се
πρέπει треба, стои, личи
ὁ οἰκοδόμος зидаръ
ἐπιτήδειος вештъ
τὸ κεράσιον трешня
παρατηρήσατε посмотрите
ἢ λεπτότης, ητος, танкоћа

τὸ πανίον платно
ἢ ταβοκοθήκη бурмутица
ἀξιζει преди
ἢ προᾶξις дѣло, дѣйство
ἢ κομοδία весела игра
γελοῖος смешанъ
τί λέγετε шта велите
περὶ ο (род. пад.)
παῖδος кои
ἢ δύνανται разбио е.

Αὐτὸς ὁ κύριος εἶναι πολὺ εὐπροσήμερος. — Τῆτο τὸ βιβλίον δὲν μοι ἀρέσκει. — Αὐτὸ τὸ φῶρημα σᾶς πρόπει πολὺ. — Αὐτὸς ὁ οἰκοδόμος εἶναι ἐπιτήδειος. — Αὐτὰ τὰ κεράσια δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κῆπον. — Παρατηρήσατε μίαν τοιαύτην λεπτότητα τῷ πανί. — Μία τοιαύτη ταβακοθήκη δὲν ἀξίζει πολὺ. — Ἡ πρώτη προᾶξις ταύτης τῆς κωμωδίας εἶναι γελοία. — Τί λέγετε περὶ τῷ βιβλίῳ τίτῳ; — Ποῖος ἐσύντριψε τὸν καθρέπτην; — Αὐτὸ τὸ καπέλλον εἶναι ἰδικόν μου. —

τὸ κλειδί(ον)	ключъ	τὸ ἀντί(ον)	уво
ὅταν	кадъ	συνηθισμένος, η, ον	нави-
τὰ χρήματα	новци		кнутъ
τὸ κλωβί(ον)	кавезъ	ἡ ταραχὴ	шумъ, ларма
πολλὰ	много, здорово	ἀκούω	чуемъ
τὸ πτερόν	птица	ἡ φορὰ	путь
ὁ καρπὸς	плодъ	ὁ καφῆς	кафа
ἐξαιρέτως	изреданъ	ὁ θεῖος	стриць, уякъ.

Оно е ключъ себе ваше. — Такавъ е човекъ, кадъ нема новаца. — Тай е кавезъ здорово малый за птицу ону. — Плодъ овогъ дрвета естъ изреданъ. — Мое уши нису навикнуте на такву музику. — Такву ларму чуемъ првый путь. — Кафа е ова добра, али она стрица мога естъ боля. —

Г. Односителна местоименія.

1. Односителна су местоименія, која се на преџашиѣ речи односе и нѣи заменуо. Она су слѣдуюѣа :

Мушка :

	Едноброј.		Вишеброј.	
И.	ὅστις	КОИ	οἵτινες	КОИ
Р.	ὅστινος	КОЕГЪ	ὄντινων	КОИ
Д.	ὅστινι, εἰς	КОМЪ	οἵσινι, εἰς	КОИМА
В.	ὄντινα	КОГЪ	ὄστινας	КОЕ.

Женска :

	Едноброј.		Вишеброј.	
И.	ἡτις	коя	αἵτινες	кое
Р.	ἡστινος	кое	ἄντινων	коя
Д.	ἡτινι	коіой	αἵσινι, εἰς	койма
В.	ἡτινα	кою	ἄσυνας	кое.

Средня :

	Едноброј.		Вишеброј.	
И.	ὅτι	кое	ἅτινα	коя
Р.	ὅτινος	коегъ	ἄντινων	коя
Д.	ὅτινι, εἰς	комъ	οἵσινι, εἰς	койма
В.	ὅτινα	кое	ἅτινα	коя.

2. Съ овимъ односительнымъ местоимениемъ служе се само изображени Грци у говору и книжевномъ езiku. За обычный говоръ имаю они друго односительно местоимение, кое и у книжевномъ езiku употребляваю, као: ὁ ὁποῖος кой, ἡ ὁποία коя, τὸ ὁποῖον кое. Оно се скланя као прилагателно прве классе.

3. Местоимение ὁ ὁποῖος стои свагда после существительного, на кое се односи, али кадъ стои напредъ безъ существительного, онда се не узима ὁ ὁποῖος него ὁποῖος, ὁποία, ὁποῖον, коя, коя, кое, и скланя се безъ члена као прва класса прилагательного имени.

4. Ὅπως што, естъ нескланяемо и придева се непременно свима родовима, броевима и падежимима.

5. Ὅσος, ὅση, ὅσον, или ὁπόσος, ση, он, или πόσος, ση, он количкй, а, о. Τόσος, ση, он толикй, а, о, скланяю се као καλὸς, ἡ, ὄν. —

Упражненія.

βλέπω видимъ
φαίνεται види се, чини се
ἕκπτος подозрителанъ
φανερόν являемъ

ἐγκαίρως *благовреμεно*
 ἔκλεψαν *украли су*
 ἀπὸ *одъ, изъ*
 τὸ καρπούζι(ον) *лубеница*
 εἶδαμεν *видили смо*
 περασμένος, η, ον *прош-*
льй, а, о
 ἡ κυριακὴ *недела*
 ἡ κυρία *госпођа*
 ἀπέρασε *прошао, ла, о е*
 ἀντικρου *спробу (род. пад.)*
 ἀνήκει *принадлежи*
 ὁ ἔμπορος *трговаць*
 ἡ Κραγνέβτσα *Крагуеваць*
 ὠφελήθητε *ползуйте се*
 ἡ εὐκαιρία *привлика*

θέλει παρουσιασθῆ *показа-*
ће се
 ἢ συμβαλῆ *советъ*
 ὑπόχρεως *обвезанъ*
 ἢ καλοσύνη *доброта*
 ἐδείξατε *показали сте*
 εὐκολώτερα *лакше*
 νὰ φανῆ *да се покаже*
 τις *некій*
 ἄξιος *достоянь*
 τὸ ὑπεργήμα *звание*
 ἔγραψε *писао, ла, ло е*
 κάθεται *седи*
 ἀργός *безпосленъ*
 ἀνάξιος *недостоянь.*

Βλέπω ἕναν ἄνθρωπον, ὅστις φαίνεται ὑποπτος. — Σὰς φανερόνω ἐγκαίρως, οἱ ἐκλεψαν αὐτὴν τὴν νύκτα ἀπὸ τὸν κήπον σας τὰ ὠραῖα καρπάζια, τὰ ὅποια εἶδαμεν τὴν περασμένην κυριακὴν. — Γνωρίζετε τὴν κυριακὴν, ἣτις ἀπέρασε πρὸ ὀλίγου? — Τὸ μέγαλον ὀσπήτιον, τὸ ὅποϊον εἶναι ἀντικρου τῆ ἰδικῆ σας, ἀνήκει εἰς ἕνα πλέσιον ἔμπορον τῆς Κραγνέβτσας. — Ὁφελήθητε ἀπὸ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ἡ ὅποια θέλει σὰς παρουσιασθῆ. — Ἐκεῖνος, ὅπως σὰς ἔδωκε αὐτὴν τὴν συμβαλῆν δὲν εἶναι καλὸς συμβουλευτής. — Σὰς εἶμαι ὑπόχρεως διὰ τὴν καλοσύνην, τὴν ὅποϊαν ἐδείξατε εἰς τὴν ἀδελφὴν μου. — Εὐκολώτερα εἶναι νὰ φανῆ τις ἄξιος εἰς τὰ ὑπεργήματα, τὰ ὅποια δὲν ἔχει, παρὰ εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔχει. — Ἴδὲ τὰ γράμματα, τὰ ὅποια μ' ἔγραψε. — Ὅποιος κάθεται ἀργός εἶναι ἀνάξιος παντὸς καλῆ. —

ὁ φθόνος *зависть*
 διαρκεῖ *трае*

περισσότερα *више*
 παρὰ *него*
 www.dlib.mk

<i>φθονῶμεν</i> завидимо	<i>ἡ βέρογα</i> пруть
<i>ἐνοικίασες</i> узео си подѣ	<i>ἔδειρε</i> тукао е
кирію	<i>ἐπώλησε</i> продао е
<i>περὶ</i> о (род. пад.)	<i>τὸ ῥᾶχον</i> чоя
<i>ἐδάνεισα</i> узаимію самъ	<i>ἐχρεωκόπησε</i> банкротирао е
<i>ὁ τόμος</i> часть	<i>θέλων</i> εἰπεῖ казаће
<i>ἀνεχώρησαν</i> отишли, ле,	<i>τὰ νέα</i> новости
ла су	<i>γυμνάζονται</i> упражняваю
<i>τὸ πόνημα</i> дѣло (списа-	се
тельско)	<i>μανθάνων</i> уче
<i>ὁ Ἀλέξανδρος Σῦττος</i> Але-	<i>ἡ ἐπιστήμη</i> наука, знаніе
ксандеръ Суцо (славанъ	<i>ἀπολαρβάνων</i> уживаю
поета грчкій)	<i>εὐχαρισεῖ</i> задоволява, бла-
<i>ἠρώρασα</i> купію самъ	годари

Зависть наша трае више, него срећа оны, коима завидимо. — Есу ли ово себе, кое си узео подѣ кирию? — Ово е Гркъ, о комъ вамъ е говорию братъ вашъ. — Госпође, коима самъ позаимію прву часть, отишле су. — Ето дѣла Александра Суца, коя самъ юче купію. — Ето пруть, коимъ е тукао дете мое. — Трговаць, кой намъ е продао ову чою, банкротирао е. — Ето пріятельи, кои ће намъ казати новости. — Младићи, кои се упражняваю у добродѣтельи, уче науке, уживаю е-дву срећу, коя задоволява душе.

Д. Вопросительна местоименія.

1. Вопросительна местоименія зову се она, коя узиамо, кадъ е питање о каквомъ лицу или ствари. Она су слѣдуюћа:

Мушка и женска:

Едноброј.

И.	<i>τίς</i>	кой,	коя
Р.	<i>τίνος</i>	коегъ,	кое

Д.	τινι, εις	коме,	коіоѣ
В.	τινα	когъ.	кою.

Вишеброј.

И.	τινες	кои,	коє
Р.	τινων	кои,	кои
Д.	τισι, εις	коима,	коима
В.	τινας	коє,	коє.

Средня :

Едноброј.

Вишеброј.

И.	τι	коє	τινα	коя
Р.	τινος	коегъ	τινων	кои
Д.	τινι, εις	коме	τισι, εις	коима
В.	τι	когъ	τινα	коя.

2. Ово местоименіе употребљава се по већој части у књижевномъ езикѣ и изображеномъ говору; у простомъ и обичномъ говору узима се *ποῖος, ποῖα, ποῖον* кои, коя, коє, и скланя се као односно местоименіе *ὁ ὁποῖος*, али безъ члена.

3. Гди се у србскомъ езикѣ употребљава *шта*, и како, ту се у грчкомъ езикѣ узима *τί*. —

У п р а ж њ е њ и я.

τὸ καλοκαίρι(ον)	лето	ἐπῆρες	узео си
κυνπῆ	куца	ἢ ζάχαρις	шећеръ
διαβάζετε	читате	ἢ προφορὰ	произношеніе
ἢ εορτῆ	праздникъ	γνωρίζεται	познає се
εορτάζομεν	праздуємо	τὸ ἔθνος	народъ
σήμερον	данасъ	ὁμιλεῖτε	говорите
ἢ φιληγάδα	пријатељица	ἀγαπᾶτε	волите
ἔχετε	имате	προετοιμάζεις	приуготовля-
τὸ λιλῆδι(ον)	цветъ	вашъ	
τὸ ὄφελος	полза	ἠμποροῦμεν	можемо.
τὸ ἐπιχείρημα	предузеће	γὰρ ἐμπιστευθῶμεν	да се по-
			веримо

ἤξεύρω знамъ
ἢ ἀπόφασις решеніе
ἔδω οὐδε
ὁ λαιμοδέτης вратникъ
ἐχάρισαν поклонили су

τὰ γενέθλια данъ рођена
τὸ γεώμηλον крумπиръ
δίδετε даεте
τὰ πρωτεῖα првенство.

Τί ὠραῖον καλοκαῖρι! — Τίνος εἶναι ἡ ταβαχο-
θήκη αὐτή? — Τίς κτυπᾷ εἰς τὴν θύραν? — Ποῖον
συγγράφει διαβάσετε? — Ποῖαν ἐορτὴν ἐορτάζομεν σή-
μερον? — Ἀπὸ ποῖαν φιληγάδα ἔχετε αὐτὰ τὰ λαλί-
δια? — Τί ὄφελος ἔχετε ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα? —
Ἀπὸ πᾶ ἐπῆρες τὴν ζάχαριν ταίτην? — Ἀπὸ τὴν προ-
φορὰν τι γνωρίζεται, εἰς ποῖον ἔθνος ἀνήκει? — Πε-
ρὶ τίνων κρυῖων ὁμιλεῖτε? — Ἀπὸ ποῖον κρασί ἀγα-
πάτε? — Εἰς τίνα φίλον προετοιμάζεις τὰ δῶρα αὐ-
τά? — Εἰς ποῖας φίλους ἠμποροῦμεν νὰ ἐμπιστευθῶμεν?
— Ἦξεύρω ποῖαν ἀπόφασιν ἔχεις. — Ἐδὼ εἶναι δύο
βιβλία, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο εἶναι τὸ ἰδικόν σου? — Ἔχο-
μεν ἄσπρον καὶ μαῦρον κρασί, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο ἀγα-
πάτε? — Εἰς ποῖον ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς σας ἐδῶσες τὸ
μῆλον αὐτό? — Ποῖον ἀπὸ τῆς δύο λαιμοδέτας σας
ἐχάρισαν εἰς τὰ γενέθλια? — Εἰς ποῖον ἀπὸ τὰ δύο
γεώμηλα δίδετε τὰ πρωτεῖα? —

νὰ δώσω да дамъ
διὰ за (вин. пад.)
ἀγοράζετε купуете
πηγαίνειτε идете
ἔρχεσθε долазите
εἶδετε видели сте
ἤκολάθησε случило се е
ὄφελει помаже
ὁ κλανθμὸς плачь
ἀρέσκει допада се

στοχάζεσθε мислите
τὸ ταξειδίον пугъ, путо-
ванъ
ἤκωσες чуо си
ἔδειξες показао си
ἀνακατώνεσθε мешате се
περνᾷτε проводите
θέλετε τυλίξει умотаһете
μὲ съ, са.

Κομε да дамъ ово? — О којој одъ ове две
госпође говорите? — Кој е овде? — Коя е ова

госпођа? — Кои су ови господари. — За кога купуете књигу ову? — Коме идете? — Одъ когъ долазите. — Кога сте видели? — Шта имате? — Шта вамъ се случило? — Шта има ново? — Шта е? — Шта е то? — Шта е пріятељство? — Шта помаже плачъ? — Шта вамъ се допада? — Шта мислите о путу нашемъ? — Чи е овај лешъ перорезъ? — Одъ кога си чуо новости? — Ко-ме си показао писмо? — У шта се мешате? — Съ чимъ проводите време ваше? — У шта ћете завити ово? —

4. Гди се у србскомъ езику узима чѣи, чѣа, чѣе, ту се у грчкомъ езику употребљава родит. падежъ одъ местоименія *τις*, н. п. *τινος φόρερα πατρειεις* чѣю альвину чистишъ, *τινος παιδι είναι* чѣе в дете, и т. д. као кадъ бы се рекло коѣга альвину чистишъ? коѣга е дете? —

Е. Повраћателна мѣстоименія.

1. Повраћателна местоименія зову се она, која показую дѣйство глагола повратно на лице или стваръ какву.

2. У србскомъ езику скланяю се повраћателна местоименія само у три падежа за сва три рода, сва три лица и оба броя еднако, али у грчкомъ езику скланяю се ова местоименія у сва три лица, оба броя, а треће лице разликуе се у женскомъ роду одъ мушкогъ и среднѣгъ, као:

Прво лице.

Мушка, женска, средня:

Едноброй.

Р.	<i>τῷ ἑαυτῷ μὲν</i>	себе
Д.	<i>εἰς τὸν ἑαυτὸν μὲν</i>	себи
В.	<i>τὸν ἑαυτὸν μὲν</i>	себе, се.

Вишеброй.

- Р. τῷ ἐαυτῷ μας себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν μας себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν μας себе, се.

Друго лице.

Мушка, женска, средня.

Едноброй.

- Р. τῷ ἐαυτῷ σου себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν σου себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν σου себе, се.

Вишеброй.

- Р. τῷ ἐαυτῷ σας себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν σας себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν σας себе, се.

Треће лице.

Мушка и средня:

Едноброй.

- Р. τῷ ἐαυτῷ τι себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν τι себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν τι себе, се.

Женска:

Едноброй.

- Р. τῷ ἐαυτῷ της себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν της себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν της себе, се.

Вишеброй.

За мушка, женска и средня.

- Р. τῷ ἐαυτῷ των себе
 Δ. εἰς τὸν ἐαυτὸν των себи
 Β. τὸν ἐαυτὸν των себе, се.

Осимъ овога има повраћателно местоименіе елинскогъ езика, које се често налази у књижевномъ грчкомъ езику, као :

Прво лице.

Мушка :

<i>Едноброј.</i>		<i>Вишеброј.</i>	
Р.	ἐμαυτῆ̄ себе	ἐαυτῶν себе	
Д.	ἐμαυτῷ̄ себи	ἐαυτοῖς себи	
В.	ἐμαυτὸν себе, се	ἐαυτὰς себе, се.	

Женска :

<i>Едноброј.</i>		<i>Вишеброј.</i>	
Р.	ἐμαυτῆς себе	ἐαυτῶν себе	
Д.	ἐμαυτῇ̄ себи	ἐαυταῖς себи	
В.	ἐμαυτήν себе, се	ἐαυτὰς себе, се.	

Средня :

<i>Едноброј.</i>		<i>Вишеброј.</i>	
Р.	ἐμαυτῆ̄ себе	ἐαυτῶν себе	
Д.	ἐμαυτῷ̄ себи	ἐαυτοῖς себи	
В.	ἐμαυτὸ себе, се	ἐαυτὰ себе, се.	

Друго лице.

Мушка :

Женска :

<i>Едноброј.</i>		<i>Едноброј.</i>	
Р.	σαυτῆ̄ себе	σαυτῆς себе	
Д.	σαυτῷ̄ себи	σαυτῇ̄ себи	
В.	σαυτὸν себе, се	σαυτήν себе, се.	

Средня :

Едноброј.

Р.	σαυτῆ̄ себе
Д.	σαυτῷ̄ себи
В.	σαυτὸ себе, се.

Вишеброй другоꝝ лица раванъ е вишеброю првоꝝ лица.

Треће лице :

Мушка :

Женска :

Р.	ἐαυτῷ	себе	ἐαυτῆς	себе
Д.	ἐαυτῷ	себи	ἐαυτῇ	себи
В.	ἐαυτὸν	себе, се	ἐαυτήν	себе, се.

Средня :

Едноброй.

Р.	ἐαυτῷ	себе
Д.	ἐαυτῷ	себи
В.	ἐαυτὸν	себе, се.

И трећегъ лица вишеброй раванъ е вишеброю првоꝝ лица.

Упражненія.

γνωρίζω	познаемъ	βλέπῃν	виде
γνωρίζεις	познаешь	τιμῶν	почитуюћи
ὁ Φίλιππος	Филиппъ	τιμῶ	почитуемъ
ἀγαπᾷ	люби	κανεῖς	нико
κάθε	свакій (нескланяемо)	λογαριάζεται	рачуна се
ἄλλος, η, ο	другій, а, о	κυριεύει	влада.
τιμῆσατε	почитуйте		

Γνωρίζω τὸν ἐαυτὸν μὲν, σὺ ὅμως δὲν γνωρίζεις τὸν ἐαυτὸν σὺ. — Ὁ Φίλιππος ἀγαπᾷ τὸν ἐαυτὸν τὴν περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. — Ὡ φίλοι, τιμῆσατε τὸν ἐαυτὸν σας. — Οἱ κύριοι βλέπῃν τὸν ἐαυτὸν των εἰς τὸν καθρέπτην. — Τιμῶν τὴν πατρίδα, τιμῶ τὸν ἐαυτὸν μὲν — Κανεῖς δὲν λογαριάζεται ἐλεύθερος, οἱ δὲν κυριεύει τὸν ἐαυτὸν τὴν. —

νὰ φανῆς да се покажешъ | εὐάρεστος угоданъ
φρόντιζε постарай се | ὅλος савъ

<i>μόνος</i> самъ	<i>φέρει</i> носи
<i>ὁ βίος</i> животъ	<i>ἡ περισσία</i> иманѣ
<i>λυπηρὸς</i> жалостанъ	<i>κατὰ, κατ'</i> по (вин.)
<i>εὔ</i> у (дат. падежъ)	<i>ὁ πλεονέκτης</i> тврдица
<i>γνώρισε</i> познай	<i>πλετίζων</i> обогаћаваю
<i>σοφὸς</i> мударъ	<i>βλάπτων</i> шкоде.

Постарай се, да се покажешъ угоданъ свима, а не само себи. — Говори самъ са собомъ. — Животъ носи много жалостногъ у себи. — Познай себе. — Мударъ носи иманѣ свое у глави. — Добродѣтель сама по себи есть добра. — Тврдице обогаћаваю себе, а другима шкоде.

Ж. Неопредѣлена местоименія.

Неопредѣлена су местоименія она, која едно общте и неопредѣлено значенѣ имаю, као што се изъ слѣдуюћегъ види

Мушка и женска.

Едноброј.

И.	<i>τις, τινὰς</i>	некиѣ,	нека
Р.	<i>τινὸς</i>	некогъ,	неке
Д.	<i>τινὶ, εἰς</i>	некомъ,	некой
В.	<i>τινὰ</i>	некогъ,	неку.

Вишеброј.

И.	<i>τινὲς</i>	неки	неке
Р.	<i>τινῶν</i>	неки'	неки'
Д.	<i>τισὶ, εἰς</i>	некима	некима
В.	<i>τινὰς</i>	неке	неке.

Средня :

Едноброј.

Вишеброј.

И.	<i>τι</i>	неко	<i>τινὰ</i>	нека
Р.	<i>τινὸς</i>	некогъ	<i>τινῶν</i>	неки'

Д.	<i>τινὶ, εἰς</i>	некомъ	<i>τισὶ, εἰς</i>	некима
В.	<i>τὶ</i>	неко	<i>τινὰ</i>	нека.

Мушка :

Ἐднобροῦ.

И.	<i>κανεῖς, κανένας</i>	никакавъ, нико, неданъ, не-
Р.	<i>канενὸς</i>	никаквогъ какавъ
Д.	<i>канενὶ, εἰς</i>	никаквомъ
В.	<i>канένα</i>	никаквогъ.

Женска :

Ἐднобροῦ.

И.	<i>καμία</i>	никаква, недна
Р.	<i>καμιάς</i>	никакве
Д.	<i>καμιά, εἰς</i>	никаквой
В.	<i>καμίαν</i>	никакву.

Средня :

Ἐднобροῦ.

И.	<i>κανέν, κανένα</i>	никакво, недно
Р.	<i>каненὸς</i>	никаквогъ
Д.	<i>каненὶ</i>	никаквомъ
В.	<i>канέν, κανένα</i>	никакво.

Као *канεῖς* скланя се *ἑδεις, ἑδεῖα, ἑδέν* никаквѣй, никаква, никакво; *καθεῖς, καθεῖα, καθέν* свакѣй, свава, свако.

<i>ἄλλος, η, ο</i>	другѣй, а, о
<i>ἕκαστος, η, ου</i>	свакѣй, а, о
<i>ὁ ἴδιος, α, ου</i>	истѣй, а, о
<i>κάθε</i>	свакѣй, а, о, есть не- скланяемо
<i>κάμπωτος, η, ου</i>	гдивои, я, е, прили- чанъ, а, о
<i>κάποιος, α, ου</i>	некѣй, а, о
<i>μερικὸς, ἦ, ου</i>	некѣй, а, о

ὄλος, η, ον	савъ. сва, сво
τίποτε	ништа или ἕδεν
ὁ δεινας	тай и тай
κάτι	нешто.

Ὁ δεινας има у род. τῷ δεινα, εἰς τὸν δεινα, τὸν δεινα. На истый начинъ скланы се у женскомъ и средиъмъ роду. — Вишеброя нема.

Ὁ τάδε, ἡ τάδε, τὸ τάδε значи оно исто што и ὁ δεινας, ἡ δεινα, τὸ δεινα и скланы се у сва три рода и оба броя као членъ, додавајући свагда частицу τάδε и. и ὁ τάδε, τῷ τάδε, εἰς τὸν τάδε, τὸν τάδε; ἡ τάδε, τῆς τάδε, εἰς τὴν τάδε, τὴν τάδε и т. д.

Τί λογις какавъ, каква, какво, едначо е за сва три рода и нескланы се.

У п р а ж н е н и е.

ὁ ψεύτης лажа	βεβαιόνην увераваю
εἶδα видіо самъ	τὸ πρᾶγμα стварь
τὸ πάθος страсть	τὸ ναῖ есть као сунтест.
πληρώνει плаћа	τὸ ὄχι не " "
ὁ ἐργάτης посленикъ	ἡ ἁμαρτία грѣхъ
τὸ γρόσι (ον) грошъ	ὑποφέρει подноси, трпи
ἡ περίστασις обстоятелство	ἦλθε дошао е
συγχωρῶν дозвољаваю	νὰ μὴ да не
νὰ τὸ κάμω да то учинимъ	εἰπῆτε кажете.
ἐκέρδησε добыю, стекао	

Καρμίαν φορᾶν τέτοιον ψεύτην δὲν εἶδα. — Καθεὶς ἔχει ἀπὸ ἑνα πάθος. — Πληρώνει εἰς κάθε ἐργάτην ἀπὸ δέκα γρόσια. — Κάποιος κύριός μοι τὸ εἶπε. — Τὸ ἤκυσα ἀπὸ κάποιαν κυρίαν. — Κάποιαι περιστάσεις δὲν μοι συγχωρῶν νὰ τὸ κάμω. — Ὁ φίλος μας ἐκέρδισε κάμποσα χρήματα. — Κάμποσοι τὸ βεβαιόνην. — Ἐκαστον πρᾶγμα πρέπει νὰ ἔχη τὸν τόπον

τι. — Μερικοὶ λέγουν τὸ ναὶ, καὶ ἄλλοι τὸ ὄχι. — Ὅλοι ἤξεύρουν ἀπὸ κάτι. — Μόνος ὁ θεὸς εἶναι χωρὶς ἁμαρτιαν. — Τυφλὸς εἶναι καὶ τίποτε δὲν βλέπει. — Ὅμιλῶ περὶ υἱος, τὸν ὁποῖον τιμῶ. — Ὁμιλήσω μὲ τινος (ἐκ) τῶν κυρίων. — Οὐδεὶς δὲν ὑποφέρει τόσον, ὅσον αὐτός. — Δὲν βλέπω κανένα. — Κανεὶς δὲν εἶναι ἐδώ. — Οὐδεὶς δὲν ἦλθε. — Εἰς κανένα νὰ μὴ τὸ εἰπῆτε. —

κάμνετε радите
ψηφᾶ држи, сматра
φροντίζει бринесе
ἡ λύπη жалость
ἔτε нити
γνωρίζω познаемъ

ἡ σχέσις сношение
ἡ γραμματικὴ γραμμαтика
εὐρίσκειται налази се
τὸ ἐλάττωμα недостатъкъ
ἂν θὰ ζήσει оће л' живити
ἕως αὔριον до сутра.

Ништа бољ одъ добродѣтели. — Шта радите? ништа. — Незнамъ ништа. — Недржи га за ништа. — Неговори ништа. — Небрине се ништа. — Достойни су жалости и еданъ и другій. — Коя е одъ ове две госпое сестра твоя? нити една нити друга. — Непознаемъ ни едногъ, ни другогъ. Нема сношење ни съ еднимъ одъ нѣговы комшия. — Познаемъ неке одъ овы господара. — Непознаемъ никога. — Одъ толики грамматика неналази се ни една безъ недостатка. — Нико незна оће ли живити до сутра. —

VI.

ГЛАГОЛЪ.

Глаголь е речъ, коя показуе быће, дѣйство, страдање и стање каквогъ лица или ствари, и опредѣљава време, кадъ то бива или се догађа.

А. Залогъ διὰ θεσισ.

1. Залога има три: дѣйствителный ενεργητικῆ, страдателный παθητικῆ, средний μέση ἢ καταστατικῆ.

2. Глаголь стои у залогу дѣйствиелномъ, кадъ показуе, да едно лице или стварь дѣйствуе на друго лице или стварь, и. п. *ὁ κηπιὸς ποτίζει τὸν κήπον*, баштованъ залива башту.

3. Страдателный глаголь зове се онда, кадъ представля едно лице или стварь: да страда или промену трпи одъ другоъ предмета, и. п. *οἱ κακοὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν νόμων*, зли се казне законима.

4. У среднѣмъ залогу стои глаголь, кадъ показуе предметъ у некомъ среднѣмъ станю, т. е. нити дѣйствуе на другій предметъ, нити пати одъ нѣга, и. п. *ὁ Γεώργιος κοιμάται*, ѱорѣе спава, *κάθεται* седи, *περιπατεῖ* ода.

5. Дѣйствиелни глаголи свршую се по већој части на *ω* и. п. *ὀδῶν* упућуемъ, *γράφω* пишемъ. Страдателни понайвише на *μαι*, и. п. *ὀδῶμαι* упућуемъ се, *γράφομαι* пишемъ се, и т. д. Но среднѣи глагола има и на *ω* и на *μαι* као: *κάθομαι* седимъ, *κοιμῶμαι* спавамъ, *περιπατῶ* одамъ. Има и дѣйствиелны глагола на *μαι*, и. п. *δέχομαι* примамамъ, *περιποιῶμαι* негуемъ, *ἐπιβιβάζομαι* посѣђавамъ. Зато да бы сазнати могли, ели глаголь у дѣйствиелномъ, страдателномъ или среднѣмъ залогу, валя намъ пазити више на смисао, него на оконченіе.

Б. Наклоненіе (*ἔγκλισις*).

1. Наклоненія има петъ: изъвително *ὀριστικῆ*, повелително *προβιατικῆ*, сослагателно *ὕποθετικῆ*, условно *ὕποθετικῆ*, неопредѣлено *ἀπαρέμφατος*.

2. Изъвително наклоненіе оно е, у комъ се дѣйство глагола као извѣстно поставля, и. п. *πλέκω* плетемъ, *ἐργάζομαι* радимъ.

3. Повелително наклоненіе показуе заповѣданѣ, молбу или опомену, и. п. *διάβασε* читай, *γράφε* пиши.

4. Наклоненіе сослагателно поставля се, кадъ е дѣйство глагола са некомъ сумнѣомъ, или условіемъ скончано, н. п. *εάν ελθω* ако дођемъ; *να εἶδω* да видимъ.

5. Наклоненіе условно употреблява се, кадъ се каква желя или условіе изьявлюе, н. п. *ἤθελα γράψαι* я бы писао, *ἤθελα κρίνει εὐλόγον*, судіо бы за право.

6. Наклоненіе неопредѣлено показуе дѣйство глагола, али неопредѣлюе време, лице и брой, као остала наклоненія, н. п. *λέγειν* говорити, *βλέπειν* видити.

В. В р е м е (χρόνος).

1. Време глагола показуе, кадъ се какво дѣйство догађа. Времена има петъ: садашнѣ *ἐνεσῶς*, полупрошавше *παραιτητικός*, прошавше *ἀόριστος*, давнопрошавше *ὑπερσυντελικός*, и будуће *μέλλον*.

2. Време садашнѣ показуе, да дѣйство сада бива, н. п. *τρώω* едемъ, *φυτεύω* садимъ.

3. Време полупрошавше показуе, да е дѣйство глагола скоро прошло, н. п. *ἔτρωγον*, а, я едо, *ἐφύτευον*, а, я сади. Кадъ се оће трајуће дѣйство прошлогъ времена да изрази, онда се кодъ Грка употреблява такође време полупрошло, н. п. *ἔγραφα ὅλην τὴν νύκτα* писао самъ целу ноћъ.

4. Време прошавше показуе, да е дѣйство глагола савршено прошло, н. п. *ἔφαγα* во самъ, *ἐφύτευσα* садіо самъ.

5. Време давнопрошавше показуе, да се дѣйство глагола давно догодило, н. п. *εἶχα* фάγει я самъ быо во; *εἶχα φυτεύσει* я самъ быо садіо.

6. Време будуће показуе, да ће се дѣйство глагола догодити, н. п. *θήλω* фάγει или *θα φάγω* я

ἔνυ εἶναι; *θέλω φυτεύσει* или *θά φυτεύσω* я *ἔνυ* садити.

Г. Лице (*πρόσωπον*).

Глаголи имаю три лица, прво *πρῶτον*, друго *δεύτερον*, треће *τρίτον*.

Д. Брой (*ἀριθμός*).

У грчкомъ езикѹ има два броя при глаголима, едноброй и вишеброй.

Е. Спрезанѣ (*συνυγία*).

1. Спрезанѣ е начинѣ, по комъ се спрежу или скланяю многи еднаки глаголи. Спрезана има два.

2. Главномъ спрезаню предходи спрезанѣ глагола *εἶμαι* есамъ, и спомагателны глагола *ἔχω* имамъ и *θέλω* оху.

Спрезанѣ глагола *εἶμαι* есамъ.

Наклоненіе изъвително.

Време садашнѣ.

Едноброй.

Вишеброй.

εἶμαι есамъ

εἶμεθα есмо

εἶσαι еси

εἶσθε есте

εἶναι есть, е

εἶναι есу, су.

Време полупрошавше.

ἦμην, ἦμιν я быя

ἦμεθα, ἦμασθαι мы быясмо

ἦσο, ἦσιν ты быяше

ἦσθε, ἦσασθαι вы быясте

ἦτον онъ быяше

ἦσαν, ἦταν они быяю.

Време прошавше.

ἐξάθην я самъ быо

ἐξάθημεν мы смо были

ἐξάθης ты си быо

ἐξάθητε вы сте были

ἐξάθη онъ е быо

ἐξάθησαν они су были.

Време будуће.

<i>θέλω</i>	<i>είσθαι</i>	я һу быти	<i>θέλομεν</i>	<i>είσθαι</i>	мы һемо быти
<i>θέλεις</i>		ты һешъ быти	<i>θέλετε</i>		вы һете быти
<i>θέλει</i>		онъ һе быти	<i>θέλωσι, ην</i>	<i>είσθαι</i>	они һе быти.

или

<i>θά είμαι</i>	быһу и т. д.	<i>θά είμεθα</i>	быһемо и т. д.
<i>θά είσαι</i>		<i>θά είσθε</i>	
<i>θά είναι</i>		<i>θά είναι</i>	

Наклоненіе повелительно.

Време садашнѣ.

<i>ἔσο, είσον</i>	буди	<i>είσθε</i>	будите
<i>ἔστω, ἄς η̄ναι</i>	нека буде	<i>ἄς η̄ναι</i>	нека буду.

Наклоненіе сослагательно.

Време садашнѣ.

<i>νά η̄μαι</i>	да самъ	<i>νά η̄μεθα</i>	да смо
<i>νά η̄σαι</i>	да си	<i>νά η̄σθε</i>	да сте
<i>νά η̄ναι</i>	да е	<i>νά η̄ναι</i>	да су.

Наклоненіе условно.

Време садашнѣ.

<i>η̄θελα</i>	<i>είσθαι</i>	я бы быо	<i>η̄θέλαμεν</i>	<i>είσθαι</i>	мы бы были
<i>η̄θελес</i>		ты бы быо	<i>η̄θέλετε</i>		вы бы были
<i>η̄θελε</i>		онъ бы быо	<i>η̄θέλων</i>	<i>είσθαι</i>	они бы были.

Наклоненіе неопредѣлено.

Време садашнѣ.

είναι, είσθαι быти.

Причастіе.

Време садашнѣ.

ὁ ὄν будућій, *ἡ ὄσα* будућа, *τὸ ὄν* будуће.

Спрезанѣ спомагателн. глагола ἔχω имаѣмъ.

Наклоненіе изъявительно.

Време садашнѣ.

Едиоброй.

Вишеброй.

ἔχω имаѣмъ

ἔχομεν имамо

ἔχεις имаѣшь

ἔχετε имате

ἔχει има

ἔχῃσι, ἔν имаю.

Време прошавше.

εἶχον, α,	я има, я самъ имаю	εἶχομεν, εἶχαμεν	мы имаемо
εἶχες	ты имаѣше и т. д.	εἶχετε	вы имаѣте
εἶχε	онъ имаѣше	εἶχον, εἶχαν	они имаѣше

Време будуће.

θέλω ἔχει	имаѣу	θέλομεν ἔχει	имаѣемо
θέλεις ἔχει	имаѣешь	θέλετε ἔχει	имаѣете
θέλει ἔχει	имаѣе	θέλων ἔχει	имаѣе.

Време будуће просто.

θὰ ἔχω	имаѣу и т. д.	θὰ ἔχομεν	имаѣемо и т. д.
θὰ ἔχεις		θὰ ἔχετε	
θὰ ἔχει		θὰ ἔχῃ.	

Наклоненіе повелительно.

Време садашнѣ.

ἔχε	имаѣ	ἔχετε	имаѣте
ἄς ἔχῃ	некъ има	ἄς ἔχῃσι, ἔν	некъ имаю.

Наклоненіе сослагательно.

Време садашнѣ.

νὰ ἔχω	да имаѣмъ	νὰ ἔχομεν	да имамо
νὰ ἔχῃς	да имаѣшь	νὰ ἔχετε	да имате
νὰ ἔχῃ	да има	νὰ ἔχῃσι, ἔν,	да имаю.

Наклон. условно.

Време садашнѣ.

ἤθελα ἔχει	я бы имаю	ἤθέλαμεν ἔχει	мы бы имали
ἤθελες ἔχει	ты бы имаю	ἤθέλετε ἔχει	вы бы имали
ἤθελε ἔχει	онъ бы имаю	ἤθελαν ἔχει	они бы имали.

Наклоненіе неопредѣлено.

Време садашиѣ.

ἔχειν имати.

Причастіе.

ὁ ἔχων имаюѣій, ἡ ἔχουσα имаюѣа, τὸ ἔχον имаюѣе.

Спрезанѣ спомагателн. глагола θέλω οὐ.

Наклоненіе изъавително.

Време садашиѣ.

Ἐπιπροϋ.

Ἐπιπροϋ.

θέλω	οὐ	θέλομεν	οὐ
θέλεις	οὐ	θέλετε	οὐ
θέλει	οὐ	θέλωσι, ἢ	οὐ, οὐ

Време полупрошавше.

ἤθελον, α,	я хтедо	ἤθέλομεν, ἤθέλαμεν	мы хтедосмо
ἤθελες	ты хтеде	ἤθέλετε	вы хтедосте
ἤθελε	онѣ хтеде	ἤθελον, ἤθελαν	они хтедоше.

Време прошавше.

ἤθελῆσα	я самѣ хтео	ἤθελῆσαμεν	мы смо хтели
ἤθελῆσες	ты си хтео	ἤθελῆσετε	вы сте хтели
ἤθελῆσε	онѣ в хтео	ἤθελῆσαν	они су хтели.

Време давнопрошавше.

εἶχον, α	я самѣ быо	εἶχομεν, αμεν	мы смо были.
εἶχες	ты си быо	εἶχετε	вы сте были
εἶχε	онѣ в быо	εἶχον, αν	они су были

Време будуѣе.

θέλω	я ѣу хтети	θέλομεν	мы ѣемо хтети
θέλεις	ты ѣеѣ хтети	θέλετε	вы ѣете хтети
θέλει	онѣ ѣе хтети	θέλωσι, ἢ	они ѣе хтети.

или просто

θὰ θελήσω я бы хотети ит.д. θὰ θελήσομεν мы ѣмо хотети
 θὰ θελήσεις θὰ θελήσετε
 θὰ θελήσει θὰ θελήσων

Наклоненіе повелительно.

Време садашиѣ.

Едноброуѣ.

Вишеброуѣ.

θέλε хтедни θέλετε хтедните
 ἄς θέλῃ нека хтедне ἄς θέλωσι, νῦ нека хтедну.

Време прошавше.

θέλησε као и садашиѣ θελήσετε
 ἄς θελήσῃ ἄς θελήσωσι, νῦ.

Наклоненіе сослагательно.

Време садашиѣ.

νὰ θέλω да оһу νὰ θέλωμεν да оһемо
 νὰ θέλῃς да оһешъ νὰ θέλετε да оһете
 νὰ θέλῃ да оһе νὰ θέλωσι, νῦ да оһе, оһеду.

Време прошавше.

νὰ θελήσω да хтеднемъ νὰ θελήσομεν да хтеднемо
 νὰ θελήσῃς да хтеднешъ νὰ θελήσετε да хтеднете
 νὰ θελήσῃ да хтедне νὰ θελήσωσι, νῦ да хтедну.

Наклоненіе неопредѣлено.

Време садашиѣ θέλειν хтети

Време прошавше θελήσειν „

Причастіе.

Време садашиѣ.

ὁ θέλων хотешій, ἡ θέλῶσα хотеша, τὸ θέλον хотеше.

Време прошавше.

ὁ θελήσας хотевшій, ἡ θελήσασα хотевша,
τὸ θελήσαν хотевше.

Упражнения.

σήμερον данасъ	να μείνη да остане
ἡ ζέσα вρυήνια	να ἀναχωρήσω да одпуту-
τὸ κρῦον ладно, зима	εὐμъ
δουμῶς, εἶα, ὁ λυτῶ, а, ο	να ἀκῶσαν да чую
ἄστατος непостояνῶ	να κάμηс да учинишῶ
ὁ συγγενῆς сродникῶ	κάμετε чините
εὐδιάθετος разположенῶ	ὅτι θέλετε шта оῖητε
να εἰπῆ да каже	ἀμφιβάλλω сумнямῶ
ἡ ἐπιτροπῆ повратаκῶ	ἡ γνῶσιс зная, наметῶ
τὸ χειρόμακτρον марама за	ἐὰν ако, кадῶ
носῶ	ἡ πείρα искусство.
ὁ Γάλλος Французῶ	ἡ ὑπομονῆ стрпѣнис
κατὰ τὸ γένος родомῶ	ὁ ζῆλος ревность
ἡ διασκέδασιс забавά	ἡ πρόοδος напредакῶ
ἡ νεότηс младость	να δανείσετε да позаимите.

Σήμερον εἶναι ζέσα, ἐχθὲс ἦτον κρῦον. — Ἐχεις μίαν ὠραίαν ἀμαξαν. — Ἐχομεν ἕνα δουμῶν χειμῶνα. Εἰс τὴν ἐξοχὴν εἶμαι ὑγιέστερος, παρὰ εἰс τὴν πόλιν. — Ἐσὺ εἶσαι ἄστατος. — Αὐτὸс εἶναι πολὺ φιλάργυρος. — Ἡμεῖс εἶμεθα συγγενεῖс. — Σεῖс εἶσθε εὐχαρισημένοι. — Ἐκεῖνοι εἶναι εὐδιάθετοι. — Δὲν ἔχομεν καλὰ βιβλία. — Δὲν ἔχει να εἰπῆ τίποτε. — Αὐτοῖс δὲν ἔχον καμμίαν ἐλπίδα ἐπιτροπῆс. — Ἐχετε ἕνα χειρόμακτρον? — Να ἦμιν εἰс τὸν τόπον σας. — Οὗτος ὁ ἄνθρωπος εἶναι Γάλλος κατὰ τὸ γένος. — Δὲν εἶχαμεν ἡμεῖс καλλητέρας διασκεδάσεις εἰн τὴν νεότητά μας. — Θέλει να μείνη εἰс τὸ ἴσπῆτι. — Ποῖος ἤξεῖρεи ἀνθὰ θελήσει. — Θέλετε εὐτυχίαν, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὴν θέλουν. — Ἦθελα σήμερον να ἀναχωρήσω. — Δὲν ἠθέλησαν να με ἀκῶσαν. — Θέλεις δὲν θέλεις πρόπει να τὸ κάμηс. — Ἦ μητέρα μου τὸ ἠθελε. — Κάμετε ὅτι θέλετε. — Θέλετε να τὸν ὀμιλήσω. — Ἀμφιβάλλω, ὅτι θὰ θελήσει. — **Νά** εἶχες γνῶσαν, δὲν ἠθελεс

ἔχει τόσως ἐχθρός. — Ἡμεῖς ἠθέλαμεν εἰσθε εὐτυχέ-
 зерοι, ἐὰν εἶχαμεν περισσοτέραν πεῖραν. — Ἐχε ὑλο-
 μονήν. — Ἄς ἔχη ὁ φίλος μας περισσότερον ζῆλον, ὅ-
 ταν θέλει γὰ κάμη πρόοδον. — Ἐχετε καλοσύνην γὰ
 μοὶ δανείσετε τὸ κονδυλομάχαιρόν σας. — Ἔσο καθε-
 ρὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις σου. —

ὁ θεῖος стриць
 ἀκριβὸς σкупъ
 ἡ συντροφία друштво
 ὁ γυναικάδελφός μου шу-
 ракъ мой.
 ἡ ὄρεξις апетитъ, воля
 πλέον већъ, више
 ἡ γνώμη миѣние
 ἴδιος истый
 ἡ εἰδησις вѣсть
 ἡ Ἀσία Азіа
 ἡ ἄδεια дозволенъ
 ἐβγῆκε изишао е
 ὁ συμμάθητις саученикъ
 τὸ μάθημα наука, лекція
 ἡ γεωγραφία земаљописъ
 ὅταν кадъ

τὸ Βεληγράδιον Βеоградъ
 ἀκόμη јоштъ
 ἡ ἐκκλησία црква
 ἡ ἐπιμέλεια прилѣжаніе
 τὸ γραφεῖον канцеларія
 ἡ γεοελληνικὴ γλῶσσα грч-
 кий езикъ
 ἡ Σερβία Србіа
 ἐκεῖ тамо
 γὰ ἔλθωv да дођу
 μόνος σου самъ собомъ (ты)
 ὁ πυρετός, ἡ θέρμη гроз-
 ница
 ἀρρώστος, η, οv болестанъ,
 а, о
 γὰ ἐξέλθῃ да изиђе
 πολὺν много, здраво

Стричеви су моји врло богати. — Пера су о-
 ва добра, него су здраво скупа. — Сестре су моје
 у банџи, тамо имају друштва. — Шуракъ мој не-
 ма великίј апетитъ. — Ова деца немају више от-
 ца. — Ниси дете више. — И ми смо тогъ миѣ-
 нія. — Нисте више истый. — Собе моје немају
 толико светлости, али су веће. — Имамо добре
 вѣсти изъ Азіе. — Имате ли дозволенъ, да то чи-
 ните? — Ја самъ у стану да то учинимъ. — Ели
 отаць вашъ кодъ куће? — Нис, изишао е. — Са-

ученици мои имали су свакиј данъ лекцію изъ земљописа, кадъ су были у Београду. — У еданаестъ сатій были смо іоштъ у цркви. — Децо моя, да сте имали мало прилѣжанія, научили бы грчкій языкъ. — Садъ е быо вашъ отаць у канцеларіи. — Браћа нѣгова имала су куће, банште, коњъ, овце, а садъ немаю ништа. — Кадъ е быо нѣговъ пріятель у Србиі, быо е врло здравъ. — Браћа моя неће тамо да дођу. — Оћешъ да му кажешъ самъ собомъ? — Вы бы имали више новаца да сте были паметниі. — Хтедни добро мое. — Хтедни любавъ пріятеля твогъ. — Човекъ, имаюћій добре науке, има и добре новце. — Мати моя, имаюћи грозницу, и будући болестна, неможе да изиће. —

Прво Спрезанѣ.

По првомъ спрезаню спрежу се сви глаголи, кои имаю удареніе на докрайнѣмъ слогу.

а.) Залогъ дѣйствительный првогъ спрезаня.

Наклоненіе изъвително.

Време садашнѣ.

Едиоброй.

Вишеброй.

γράφω	пишемъ	γράφομεν	пишемо
γράφεις	пинешъ	γράφετε	пишете
γράφει	пише	γράφουσι, υν	пишу.

Време полупрошавше.

ἔγραφοι, α	я писа	ἐγράφομεν, αμεν	мы писасмо
ἔγραφες	ты писаше	ἐγράφετε	вы писасте
ἔγραφε	онъ писаше	ἔγραφοι, αν	они писаше.

Време прошавше.

ἔγραψα	я самъ писао	ἐγράψαμεν	мы смо писали
ἔγραψες	ты си писао	ἐγράψετε	вы сте писали
ἔγραψε	онъ е писао	ἔγραψαν	они су писали.

Време давнопрошавше.

εἶχα	γράφει	я самъ быо	εἶχαμεν	мы смо были писали
εἶχες	γράφεις	ты си быо	εἶχετε	вы сте были писали
εἶχε	γράφει	онъ е быо	εἶχαν	они су были писали.

Време будуће.

θέλω	γράφει	я ѱу	θέλομεν	мы ѱемо писати
θέλεις	γράφεις	ты ѱешъ писати	θέλετε	вы ѱете писати
θέλει	γράφει	онъ ѱе. писати	θέλουν	они ѱе писати.

Наклоненіе повелительно.

Време садашнѣ.

γράφε	пиши	γράφετε	пищите
ἄς γράψῃ	нека пише	ἄς γράψωσι, υν	нека пишу.

Време прошавше.

γράψε	напиши	γράψετε	напишите.
ἄς γράψῃ	некъ напише	ἄς γράψωσι	нека напишу.

Наклоненіе сослагательно.

Време садашнѣ.

νὰ γράψω	да пишемъ	νὰ γράψωμεν	да пишемо
νὰ γράψῃς	да пишешъ	νὰ γράψετε	да пишете
νὰ γράψῃ	да пише	νὰ γράψωσι, υν	да пишу.

Време прош. или свршено.

νὰ γράψω	да напишемъ	νὰ γράψωμεν	да напишемо
νὰ γράψῃς	да напишешъ	νὰ γράψετε	да напишете
νὰ γράψῃ	да напише	νὰ γράψωσι, υν	да напишу.

Наклоненіе условно.

Време садашнѣ.

ἤθελα	γράφει	я бы писао	ἤθέλαμεν	мы бы писали
ἤθελες	γράφεις	ты бы писао	ἤθέλετε	вы бы писали
ἤθελε	γράφει	онъ бы писао	ἤθελαν	они бы писали.

Наклоненіе неопредѣлено.

Време садашиѣ.

γράφειν писати.

Време прошавање.

γράφειν написати.

Причастіе.

Време садашиѣ.

ὁ γράφων писаюћий, ἡ γράφουσα писаюћа,
τὸ γράφον писаюће.

Време прошавање.

ὁ γράψας писавцій, ἡ γράψασα писавша,
τὸ γράψαν писавше.

Образованіе времена действительны глагола.

1. Време садашиѣ. У наклоненію изъявительномъ свршуе се време садашиѣ свагда на *ω*.

2. Време полупрошавање постае одъ садашиѣгъ, претвараюћи крайнѣ *ω* у *ου* за изображенный, а за простый езикъ у *α*, и узимаюћи у почетку писме *ε*, ако се глаголь са сагласнимъ писмомъ почиѣ, као *γράφω*, *ἔγραφο*, *ἔγραφα*. Ако се глаголь почиѣ са *ρ*, онда се ово писме у полупрошломъ времену удвоява, н. п. *ῥίπτω* бацамъ, *ἔῤῥιπτον*, *α*, я баца. Када се почиѣ глаголь са сагласнымъ писменима, онда *ε* за образованіе полупрошлогоъ времена нужно упамтити слѣдуюћа правила.

а) Ако се почиѣ глаголь са *α* или *ε*, онда се ова писмена у полупрошломъ времену претвараю у *η*, н. п. *ἀκούω* слушаю, *ἤκουον*, *α*; *ἐλπίζω* надею се, *ἤλπιζον*, *α*. Изънимаю се *ἐοργάζομαι* радимъ,

είραζόμην, ἔχω, εἶχον, α. Они глаголи, кои се почи-
ню са *εο*, переменю само *ο* на *ω*, као *ἑορτάζω* праз-
нуемъ, *ἑώρταζον, α.*

б) Кадъ се глаголь почиѣ са *ο*, полупрош.
време променюе ово писме у *ω*, као: *ὀνομάζω* име-
нуемъ, *ὀνόμαζον, α, ὀμνύω* кунемъ се, *ὄμνον, α.*

в) Ако глаголь има у почетку *αι, αυ, οι*, у
полупрошломъ времену претвара се *α* у *η*, *ο* у *ω*,
а *ι* се подписуе, н. п. *αἰσθάνομαι* чувствуемъ, *ἡσ-
θανόμην; αὐξάνω* растемъ, *ἠῦξανον, α; οἰχοδομῶ* зи-
дамъ кућу, *ὄχοδομην.* Кои се почию са *ευ*, немаю
постояногъ правила, ерѣ некадъ претвараю *ε* у *η*,
а некадъ непретвараю, н. п. *εὐχομαι* желимъ, *ἠῦχό-
μην; εὐρίσχω* налазимъ, има *εὔρισχον.*

г) Кадъ се глаголь почиѣ са *ου, ει, η, ω*,
онда ова писмена остаю непроменима у полупрош-
ломъ времену.

д) Кадъ су глаголи съ предлогомъ сложени,
онда у полупрош. времену примаю промену после
предлога, н. п. *προσφέρω* подносимъ, *προσέφερον;*
καταβαίνω силазимъ, *κατέβαινον, α.* Ово се употре-
блява само у вишемъ книжежномъ езыку, а у о-
бичномъ говору имаю глаголи и у оваковомъ слу-
чаю промену у почетку, н. п. *ἐπρόσφερον, ἐκατέ-
βαινον, α.*

е) Кадъ в глаголь сложенъ са *ευ* и *δυσ*, он-
да прима промену после овы частица, ако се по-
чинѣ са самогласнимъ променяемимъ (*α, ε*), н. п. *εὐ-
εργετῶ* благодарствуюемъ, *εὐηργέτην; δυσχερῶ* не-
допадамъ се, *δυσχερῆσιν.* Но ако се почиѣ са са-
могласнимъ непроменяемимъ (*ου, ει, η, ω*), или са
сагласнимъ, онда прима предъ овимъ частицама *ε*,
н. п. *δυστυχῶ* несрећанъ самъ, *ἑδυσύχην* и т. д.

з) За почетакъ прошавшегъ времена постое она иста правила, која се прописую за полу-прошло време. У смотреню пакъ свршетка мора се на слѣдуюћа пазити :

Време прошавше образуе се одъ садашнѣгъ, кадъ се крайнѣ писме ω избаци и место нѣга частица $\sigma\alpha$ уметне. Ово правило важи за оне глаголе, кои предъ ω едно самогласно писме имаю, н. п. $\lambdaύω$ дрешимъ, $\acute{\epsilon}\lambdaυσα$; $\lambdaύω$ купамъ, $\acute{\epsilon}\lambdaυσα$; $\chiρύω$ биемъ $\acute{\epsilon}\chiρυσα$; $\acute{\alpha}\kappaύω$ слушамъ, $\acute{\eta}\kappaυσα$. Ако се предъ ω нази сагласно писме, онда валя слѣдуюћа унамтити.

а) Кадъ предъ ω стое β , π , ϕ , и $\pi\tau$, онда се ова писмена у прошломъ времену променюю у ψ , н. п. $\tauρίβω$ тремъ, $\acute{\epsilon}\tauριψα$; $\tauρέπω$ променявамъ, $\acute{\epsilon}\tauρεψα$; $\chiράφω$ пишемъ, $\acute{\epsilon}\chiραψα$; $\kappaόπτω$ сечемъ, $\acute{\epsilon}\chiοψα$.

б) Ако се предъ ω налазе γ , κ , χ , или сама, или съ другимъ сагласнимъ, онда у прошломъ времену претвараю се у ξ , н. п. $\piνίγω$ давимъ, $\acute{\epsilon}\πνιξα$; $\πλέκω$ плетемъ, $\acute{\epsilon}\πλεξα$; $\βρέχω$ квасимъ, $\acute{\epsilon}\βρεξα$.

в) Ако предъ ω стои δ , θ , τ , онда се меняю ова писмена у σ , н. п. $\σπείδω$ хитамъ, $\acute{\epsilon}\σπεισα$; $\πειθω$ убеђавамъ, $\acute{\epsilon}\πεισα$.

г) Кадъ се предъ ω налазе λ , μ , ν , ρ , онда остаю ова писмена у прошломъ времену непроменима, н. п. $\κρίνω$ судимъ, $\acute{\epsilon}\κρινα$; $\βαθύνω$ дубимъ, $\acute{\epsilon}\βάθυνα$; $\βάλλω$ мећемъ, $\acute{\epsilon}\βαλα$; $\φέρω$ носимъ, $\acute{\epsilon}\φερα$; $\τρέμω$ дрѣћемъ, $\acute{\epsilon}\τρεμα$ и т. д.

д) У простиемъ говору по већој части глаголи на ν , променюю у прош. времену ν у σ , н. п. $\θηλυκόνω$ закопчавамъ, $\acute{\epsilon}\θηλύκοσα$; $\ιδρόνω$ зноимъ се $\acute{\iota}\δροσα$; $\θυμόνω$ лютимъ се $\acute{\epsilon}\θύμοσα$.

е) Ако се предъ ω налази претвараю се у прош. времену некій путь у σ, а некій путь у ξ, н. п. δικάζω судимъ, ἐδίκασα; πλάττω стварамъ, ἐπλασα; βασάζω држимъ, ἐβάσαξα; φρίττω дрхемъ, ἐφρίξα и т. д.

4. Остала времена и наклоненія образу ю се одъ изложена три; садашиѣтъ, полупрошавшегъ и прошавшегъ времена, као што се изъ спрезаня видити може.

5. Време полупрошавше наклонія изъвителногъ, садашиѣ наклоненія повелителногъ, сослагателногъ и неопредѣлногъ служи за учеставаюће дѣйство.

б.) Залогъ страдателный првогъ спрезаня.

Наклоненіе изъвително.

Време садашиѣ.

Едноброй.

Вишеброй.

γράφομαι	пишемъ се	γράφόμεθα	пишемо се
γράφεσαι	пишешъ се	γράφεσθε	пишете се
γράφεται	пише се	γράφονται	пишу се.

Време полупрошавше.

ἐγράφονην	я се писа	ἐγράφόμεθα	мы се писасмо
ἐγράφεσο	ты се писаше	ἐγράφεσθε	вы се писасте
ἐγράφετο	онъ се писаше	ἐγράφοντο	они се писаше.

Време полупр. просто.

ἐγράφειν	я се писа и т. д.	ἐγραφέμασθαι	мы се писасмо
ἐγράφειν		ἐγραφέσθαι	и т. т.
ἐγράφονταν		ἐγράφονταν.	

Време прошавше.

ἐγράφην	я самъ се писао	ἐγράφθημεν	мы смо се писали
ἐγράφης	ты си се писао	ἐγράφητε	вы сте се писали
ἐγράφη	онъ се е писао	ἐγράφησαν	они су се писали

Време прошавше просто.

ἔγραψα я самъ се пи- ἔγραψάμεν мы смо се пи-
 ἔγραψατε сао и т. д. ἔγραψάτε сали и т. д.
 ἔγραψε онъ се е быо писао.

Време давнопрошавше.

Едноброй.

εἶχα γραψῆ я самъ се быо писао
 εἶχες γραψῆ ты си се быо писао
 εἶχε γραψῆ онъ се е быо писао.

Вишеброй.

εἶχαμεν γραψῆ мы смо се были писали
 εἶχετε γραψῆ вы сте се были писали
 εἶχαν γραψῆ они су се были писали.

Време будуће.

Едноброй.

θέλω γράφεσθαι или γραψῆ я ћу се писати
 θέλεις " " ты ћешъ се писати
 θέλει " " онъ ће се писати.

Вишеброй.

θέλομεν γράφεσθαι или γραψῆ мы ћемо се писати
 θέλετε " " вы ћете се писати
 θέλουν " " они ће се писати.

Време будуће просто.

θὰ γραψῶ я ћу се пи- θὰ γραψῶμεν мы ћемо се
 θὰ γραψῆς сати и т. д. θὰ γραψῆτε сати и т. д.
 θὰ γραψῆ θὰ γραψῶν.

Наклонение повелително.

Време садашнѣ.

Едноброй.

Вишеброй.

γράφου пиши се γράφεσθε пишите се
 ἄς γράφεται нека се пише ἄς γράφονται нека се пишу.

Време прошавање.

γράψω пишисе и т. д. γράψῃτε пишите се
 ἄς γράψῃ ἄς γράψῃσι, ἔν нека се пишу.

Наклонение сослагательное.

Време садашњѣ.

γράφωμαι да се пишемъ γράφομεθα да се пишемо
 γράφεσαι да се пишешъ γράφεσθε да се пишете
 γράφεται да се пише γράφονται да се пишу.

Време прошавање.

γράψω да се пишемъ γράψωμεν да се пишемо
 γράψῃς и т. д. γράψῃτε и т. д.
 γράψῃ γράψῃσι, ἔν.

Наклонение условное.

Време садашњѣ.

Еднобројѣ.

ἤθελα γράφεσθαι или γράψῃ	я бы се писао
ἤθελες " "	ты бы се писао
ἤθελε " "	онъ бы се писао.

Вишебројѣ.

ἤθέλαμεν γράφεσθαι или γράψῃ	мы бы се писали
ἤθέλετε γράφεσθαι или γράψῃ	вы бы се "
ἤθελαν γράφεσθαι или γράψῃ.	они бы се "

Наклонение неопределенное.

Време садашњѣ γράφεσθαι писати се

Време прошавање γράψῃ написати се

Причастие.

Време садашњѣ.

ὁ γράφομενος писаюћий се, ἡ γραφομένη писаюћа се,
 τὸ γράφομενον писаюће се.

Време прошавше.

ὁ γραφθεὶς писавший се. ἡ γραφθεῖσα писавша се,
τὸ γραφθὲν писавше се.

ὁ γραμμένος написанный, ἡ γραμμένη написана,
τὸ γραμμένον написано.

Образованѣ времена страдательны глагола.

1. Време садашиѣ залога страдательногоъ постае одѣ времена садашиѣгъ залога дѣйствительногоъ, претвараюћи крайнѣ *ω* у *ομαι*, као *γράφω*, *γράφομαι*; *πλέκω*, *πλέκομαι*.

2. Промене за почетаѣ, прописане у залогу дѣйствительномѣ, важе и у залогу страдательномѣ.

3. Време полупрошавше постае одѣ садашиѣгъ, претвараюћи оконченіе *ομαι* у *ομην* за изображенный, а за простый у *ων*, н. п. *γράφομαι* пишеть се, *ἐγράφομην*; *πλέκομαι* плететь се, *ἐπλέκομην*; *ἀκούομαι* слушають се, *ἠκούομην*; *ἔρχομαι* долазимъ, *ἤρχομην*.

4. За образованѣ прошавшегъ времена нужно е унамити слѣдуюћа правила.

а) Ако глаголи имаю предѣ *ω* едно самогласно, онда после овога узимаю *σ*, и покрай истогъ частицу *θη* за изображенный, а за простый *θηα*, н. п. *λύω* купають, *ἐλύσθη*, *ἐλύσθηα* я самъ се купаю; *ἀκούω* слушають, *ἠκούσθη* я самъ се чуо. Из узимаю се одѣ тогъ правила они глаголи, кои се свршю на *αω* и *εω* и глаголь *λύω*, ерѣ они избавивши *ω*, недодаю *σ*, н. п. *λύω*, *ἐλύθη*; *συμβλέω* совѣтуемъ, *ἐσυμβλέθη*; *παύω* престаемъ, *ἐπαύθη*.

б) Ако се глаголь свршю на *β*, *π*, *φ*, и *πτ*, онда се ова писмена у прошломѣ времену претва-

на све глаголе, кои се свршую у другомъ лицу на οἷς.

Првый редъ.

а.) Залогъ дѣйствительный другою спрезаня.

Наклоненіе изъявительно.

Време садашнѣ.

Единоброй.

Вишеброй.

βοηθῶ	помажемъ	βοηθῶμεν	помажемо
βοηθεῖς	помажешъ	βοηθεῖτε	помажете
βοηθεῖ	помаже	βοηθῶσι, ἦν	помажу.

Време полупрош.

ἐβοήθουν	я помага	ἐβοηθῶμεν	мы помагасмо
ἐβοήθεις	ты помагаше	ἐβοηθεῖτε	вы помагасте
ἐβοήθει	онъ помагаше	ἐβοήθουν	они помагаше.

Време полупрош. просто.

ἐβοηθῶσα	я помага и т.	ἐβοηθήσαμεν	мы помагасмо
ἐβοηθῶσας	д	ἐβοηθήσατε	и т. д.
ἐβοηθῶσε		ἐβοηθῶσαν.	

Време прошавше.

ἐβοήθησα	я самъ помогаю	ἐβοηθήσαμεν	мы смо помогли
ἐβοήθησας	ты си помогаю	ἐβοηθήσατε	вы сте помогли
ἐβοήθησε	онъ е помогаю	ἐβοήθησαν	они су помогли.

Време давнопрошавше.

Единоброй.

εἶχα βοηθήσει	я самъ быю помогаю
εἶχες βοηθήσει	ты си быю помогаю
εἶχε βοηθήσει	онъ е быю помогаю.

Вишеброй.

εἶχαμεν βοηθήσει	мы смо были помогли
εἶχετε βοηθήσει	вы сте были помогли
εἶχαν βοηθήσει	они су были помогли.

Време будуће.

Едноброј.

θέλω βοηθεῖ или βοηθήσει	я ѿу помагати или помоћи
θέλεις "	ты ѣешь "
θέλει "	онъ ѣе "

Вишеброј.

θέλομεν βοηθεῖ или βοηθήσει	мы ѣемо помагати, помоћи
θέλετε "	вы ѣете "
θέλουv "	они ѣе "

Време будуће просто.

θα βοηθήσω	я ѿу	θα βοηθήσομεν	мы ѣемо
θα βοηθήσεις	ты ѣешь	θα βοηθήσετε	вы ѣете
θα βοηθήσει	онъ ѣе	θα βοηθήσων	они ѣе

Наклоненіе повелително.

Време садашнѣ.

βοήθει	помажи	βοηθεῖτε	помажите
ἄς βοηθῇ	некъ помаже	ἄς βοηθῶν	нека помажу

Време прошло.

βοήθησε	помози	βοηθήσατε	помозите
ἄς βοηθήσῃ	некъ помогне	ἄς βοηθήσων	некъ помогну

Наклоненіе сослагателно.

Време садашнѣ.

νὰ βοηθῶ	да помажемъ	νὰ βοηθῶμεν, ἤμεν	да помажемо
νὰ βοηθῆς	да помажешъ	νὰ βοηθῆτε	да помажете
νὰ βοηθῇ	да помаже	νὰ βοηθῶσι, ἢν	да помажу.

Време прошавше.

νὰ βοηθήσω	да помогнемъ	νὰ βοηθήσωμεν	да помогнемо
νὰ βοηθήσῃς	да помогнешъ	νὰ βοηθήσετε	да помогнете
νὰ βοηθήσῃ	да помогне	νὰ βοηθήσωσι, ἢν	да помогну